

OPINNÄYTETYÖ

Salon seurakunnan Naarilan leirikeskuksen
esteettömyyskartoitus ja kehittämissuositus

Okko Korpinen

Yhteisöpedagogi AMK

210 op

5/2024

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi

Tekijä: Okko Korpinen

Opinnäytetyön nimi: Salon seurakunnan Naarilan leirikeskuksen esteettömyyskartoitus ja kehittämis ehdotus

Sivumäärä: 27 ja 30 liitesivua

Työn ohjaaja: Lehtori Sari Höylä

Työn tilaaja: Salon seurakunta

Tässä opinnäytetyössä on tarkoituksena esitellä Salon seurakunnan Naarilan leirikeskuksen esteettömyyskartoitus sekä kehittämis ehdotus kyseisen leirikeskuksen esteettömyyden lisäämiseksi. Tutkimuksessa keskityttiin leirikeskuksen fyysiseen esteettömyyteen.

Tietoperustassa selvitettiin esteettömyyden ja saavutettavuuden käsitteitä, niiden eroja sekä esteettömyyttä ja saavutettavuutta kirkossa ja seurakunnassa.

Toimikisianto opinnäytetyöhön tuli Salon seurakunnalta alkuvuodesta 2024. Esteettömyyskartoitus tehtiin maaliskuussa 2024. Kartoituksen pohjana käytettiin ESKEH-lomakkeistoa sekä siihen kuuluvia mittausvälineitä. Lisäksi tutkimuksen tekemisessä oli apuna kaksi näkövammaista kokemusasiantuntijaa.

Leirikeskuksen esteettömyyskartoituksessa Naarilan leirikeskus todettiin pääsääntöisesti toimivaksi. Leirikeskuksesta löytyi kuitenkin joitakin helposti korjattavia esteettömyyttä lisääviä asioita sekä suurempia, peruskorjauksen yhteydessä tehtäviä parannuksia. Korjaustarpeet vaihtelivat siis wc-paperitelineen sijainnista valaistuksen uudistamiseen. Opinnäytetyön liitteenä olevassa kehittämis ehdotuksessa kartoituksessa havaitut korjaustarpeet esitellään kuvien ja tekstin avulla.

Asiasanat: Esteettömyys, saavutettavuus, kokemusasiantuntijat

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Name of the Degree Programme

Author: Okko Korpinen

Title: Accessibility Assessment and Development Proposal for the Naarila Camp Center of Salon Parish

Number of Pages: 27 and 30 attachment pages

Supervisor(s): The lecturer Sari Höylä

Commissioned by: Salo Parish

The purpose of this thesis is to present an accessibility assessment and development proposal for the Naarila camp center of Salo Parish in order to increase its accessibility. The study focused on the physical accessibility of the camp center.

The theoretical framework explored the concepts of accessibility and inclusivity, their differences, and their relevance in the context of churches and congregations.

The assignment for the thesis came from Salo Parish in early 2024. The accessibility assessment was conducted in March 2024, using the ESKEH-form and associated measuring tools as a basis. Additionally, two visually impaired experiential experts assisted in the research process.

In the accessibility assessment of the Naarila camp center, it was generally found to be functional. However, there were some easily addressable improvements to increase accessibility, as well as larger improvements to be made during major renovations. The areas for improvement ranged from the location of toilet paper holders to updating lighting. The development proposal, included as an attachment to the thesis, presents these areas for improvement through text and images.

Keywords: Accessibility, inclusivity, experiential experts

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	SAAVUTETTAVUUS JA ESTEETTÖMYYS.....	7
	2.1 YK:n ja Euroopan parlamentin sopimuksia ja ohjeistuksia.....	7
	2.2 Saavutettavuuden ja esteettömyyden ero.....	8
	2.3 Esteettömyys.....	8
	2.4 Esteettömyys ja saavutettavuus kirkossa ja seurakunnassa.....	10
	2.5 Esteettömyyskartoitus.....	11
	2.6 ESKEH-kartoitusmenetelmä.....	11
3	SALON SEURAKUNTA.....	13
	3.1 Tilat ja toiminta.....	13
	3.2 Naarilan leirikeskus.....	13
4	KOKEMUSASIAANTUNTIJA.....	14
5	TUTKIMUS.....	15
	5.1 Tutkimukseen tarvittavat välineet.....	15
	5.2 Tutkimuksen järjestäminen.....	15
	5.3 Kokemusasiantuntijoiden kierros.....	15
6	TUTKIMUSTULOKSET.....	16
	6.1 Sisäänkäynti.....	16
	6.2 Aula.....	16
	6.3 Opetustila.....	17
	6.4 Ruokala.....	18

6.5	Majoitustilat	19
6.6	Esteetön wc sekä puku- ja pesutilat	19
6.7	Kokemusasiantuntijoiden näkemys	21
7	EHDOTUS NAARILAN LEIRIKESKUKSEN ESTEETTÖMYYDEN LISÄÄMISEKSI	22
7.1	Sisäänkäynti	22
7.2	Aula.....	22
7.3	Opetustila	23
7.4	Ruokala	23
7.5	Majoitustilat	23
7.6	Esteetön wc sekä puku- ja pesutilat	24
8	POHDINTA.....	25
8.1	Työn merkitys tilaajalle	25
8.2	Tutkimusmenetelmät	26
8.3	Työn toteutuksen arviointi ja ammatillinen kasvu.....	27
	LÄHTEET	28

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön lähtökohta löytyi lähipiiristäni. Oma 85-vuotias mummoni kärsii iän mukanaan tuomista rajoitteista. Hän ottaa osaa Salon seurakunnan toimintaan, mutta kokee sen fyysisesti vaivalloiseksi. Tämä asia tuli puheeksi Salon seurakunnan työntekijöiden kanssa, kun olin itse töissä Salon seurakunnassa. Sieltä lähti idea tehdä ajantasainen esteettömyyskartoitus Naarilan leirikeskukselle.

Tutkimuksen kohteena oli Naarilan leirikeskuksen fyysinen esteettömyys. Leirikeskuksen päärakennus on rakennettu 1970-luvulla, jolloin esteettömyys ei rakennusvaiheessa ollut itsestäänselvyys eikä esteettömyyden monia tarpeita osattu huomioida. Tekemäni kartoituksen tarkoituksena on löytää helposti korjattavia esteettömyyden esteitä sekä kohdistaa huomiota esteettömyyden tarpeisiin seuraavan peruskorjauksen yhteydessä.

Olen itse ollut kohteena olevassa leirikeskuksessa useana vuotena ensin rippikoululaisena, sitten isosena ja myöhemmin kesätöissä nuorisotyöntekijänä. Mieleeni on jäänyt useampikin leireillä tapahtunut tapaturma, jossa on törmätty lasioveen. Yhden tällaisen tapauksen seurauksena oma veljeni kuljetettiin ensiapuun. Vasta opinnäytetyötä tehdessäni oivalsin, että kyse ei olekaan nuoruuden intoilusta, vaan lasiovi ei ole tarpeeksi helposti havaittavissa. Esteettömyys siis todellakin helpottaa kaikkien eikä vain erityisryhmien toimimista.

Tässä opinnäytetyössä esittelen Naarilan leirikeskuksen haasteet esteettömyydelle sekä kehittämis ehdotuksen näiden haasteiden voittamiseksi.

2 SAAVUTETTAVUUS JA ESTEETTÖMYYS

Saavutettavuus ja esteettömyys koetaan maailmanlaajuisesti tärkeäksi asiaksi. Sekä YK että EU:n parlamentti ovat tehneet asiasta sopimuksia ja direktiivejä.

Saavutettavuudesta ja esteettömyydestä voidaan englanniksi käyttää termiä Design for All. Tällä tarkoitetaan sellaisia suunnittelun strategioita tai keinoja, jotka edistävät esteettömyyttä ympäristöissä, saavutettavuutta palveluissa sekä tuotteiden helppokäyttöisyyttä. (Tahkokallio 2009, 3).

2.1 YK:n ja Euroopan parlamentin sopimuksia ja ohjeistuksia

Jotta jokainen voi osallistua tasa-arvoisesti toimintaan kaikilla elämän osa-alueilla, toimintaympäristömme pitää olla saavutettava. Se syntyy, kun ympäristöstä poistetaan mahdollisimman monet esteet, jotka vaikeuttavat liikkumista, näkemistä, kuulemista ja ymmärtämistä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2007, 8).

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista tuli kansainvälisesti voimaan 2008 ja Suomessa 2016. Tämä sopimus on ensimmäinen kattava ihmisoikeussopimus 2000-luvulla. Sen on allekirjoittanut yli 160 osapuolta. (YK-liitto 2024). Sopimuksessa todetaan, että jotta vammaiset henkilöt voisivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämänalueilla, vammaisille henkilöille varmistetaan muiden kanssa yhdenvertainen pääsy fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään, muun muassa tieto- ja viestintäteknologiaan ja -järjestelmiin (YK 2015, 29–30). Sopimuksen mukaan esteettömyys ja saavutettavuus on tärkeää fyysisessä, sosiaalisessa, taloudellisessa ja kulttuurisessa ympäristössä, terveydenhuollossa ja koulutuksessa sekä tiedottamisessa ja viestinnässä, jotta vammaisilla henkilöillä on samat ihmisoikeudet ja perusvapaudet kuin muillakin (YK 2016).

Euroopan unionin saavutettavuusdirektiivissä todetaan, että esteettömyys ja saavutettavuus pitäisi toteuttaa poistamalla esteitä ja ehkäisemällä niiden syntyä, jolloin edistetään sen varmistamista, että vammaisilla henkilöillä on muiden kanssa yhdenvertainen mahdollisuus saada palveluja ja tuotteita (EU 2019). Direktiivissä määritellään aikataulut, jolloin saavutettavuuden eri minimivaatimukset tulee täyttää.

Euroopan parlamentissa on laadittu saavutettavuusohjeet verkkosisällölle. Nämä ohjeet on tarkoitettu verkkosisällön tarjoajille, kirjoittajille, kehittäjille sekä suunnittelijoille. Ohjeisiin sisältyy neljä periaatetta eli sisällön pitää olla havaittava, hallittava, ymmärrettävä ja toimintavarma. Havaittava tarkoittaa sitä, että sisältö pitää olla saavutettavissa ainakin yhdellä käyttäjän aistilla esim. näkövammaisia varten kuvat on kuvailtu tekstillä. Hallittava merkitsee sisällön hallitsemista erilaisten työkalujen avulla esim. vaihtoehtoisesti hiiren tai näppäimien käyttö. Ymmärrettävä tarkoittaa selkeän ja yksinkertaisen kielen käyttöä. Toimintavarma tarkoittaa sitä, että verkkosivustojen ja sovellusten tulee toimia hyvin eri alustoilla, selaimilla sekä laitteilla. (Euroopan parlamentti 2024).

2.2 Saavutettavuuden ja esteettömyyden ero

Esteettömyydessä ja saavutettavuudessa pyritään huomioimaan ihmisten erilaiset ominaisuudet ja toimintarajoitteet. Tällöin pitää huomioida rakennetun ympäristön lisäksi esimerkiksi palvelut, viestintä ja asenteet. Näin kaikille järjestetään samat mahdollisuudet yhteiskuntaan osallistumisessa ja siihen vaikuttamisessa. Usein käytetään sanaa esteettömyys, vaikka halutaan viitata sekä esteettömyyttä että saavutettavuutta sisältäviin asioihin. Esteettömyys liittyy fyysiseen, rakennettuun ympäristöön kun taas saavutettavuus tarkoittaa esimerkiksi verkkopalveluiden ja viestinnän soveltuvuutta kaikille. Huomioitavaa on, että esteettömiä ja saavutettavia ratkaisuja ei ole tehty ainoastaan rajoittuneita ihmisiä varten, vaan ne sopivat kaikille. (Invalidiliitto 2024b).

Esteettömyys tarkoittaa ihmisten erilaisten ominaisuuksien huomioimista, kun suunnitellaan ja toteutetaan ympäristön rakentamista. Saavutettavuudella tarkoitetaan sitä, että kaikilla ihmisillä pitäisi olla mahdollisuus osallistua ja olla osallisina siitä riippumatta, minkälaisia ovat henkilön ominaisuudet, kuten toimintarajoitteisuus, vähemmistöön kuuluminen, kieli tai kommunikointitapa tai vähävaraisuus. Saavutettavuuden toteutuminen edellyttää esteettömyyttä. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024).

2.3 Esteettömyys

Esteettömyyden tarve on moninaista. Fyysinen esteettömyys tarkoittaa liikkumisympäristön esteettömyyttä, jolloin apuvälineet on huomioitu mitoituksella ja tasoratkaisuilla. Aistiesteettö-

myyden muodostavat lähinnä näkemis- ja kuulemisympäristö. Näkemisympäristön esteettömyydessä huomioidaan valaistus, värintoisto ja tummuuskontrastit. Kuulemisympäristön esteettömyydellä tarkoitetaan akustiikkaa, äänentoistoa sekä kuulemisen apuvälineitä. Tuntoaistia voidaan käyttää hyväksi ohjaavissa materiaaleissa. Tasapainoaisesti vaikuttaa esimerkiksi liukuportaissa sekä tiloissa, joissa on liikkuvaa valoa. Ymmärtämisen esteettömyys tarkoittaa tilojen helppoa hahmottamista sekä yksiselitteisten ratkaisujen käyttämistä esimerkiksi opasteissa. (Kilpelä 2019, 8).

Ympäristöministeriön esteettömyystyöryhmän raportissa (Ympäristöministeriö 2023, 7–8) on määritelty esteettömyyden eri ulottuvuuksia, jotka ovat liikkuminen, tilaratkaisut, ääniympäristö, visuaalinen ympäristö ja opasteet ja tiedonsaanti. Liikkumisessa pitää olla mahdollisuus tasaisella pinnalla liikkumiseen. Tätä edistää se, ettei tilassa ole kynnyksiä tai portaita ja pinnat ovat tasaisia. Tilojen täytyy olla selkeitä ja ne pitää voida hahmottaa helposti. Ovet pitäisi olla mahdollista avata helposti. Apuvälineiden säilyttämiseen tulee varata tarpeeksi tilaa. Sisäänkäynnin lähellä pitää olla esteettömiä autopaikkoja. Ulkotilojen kunnossapidosta täytyy huolehtia. Tilaratkaisuilla on monia vaikutuksia ihmisten toimintakykyyn, hahmottamiseen, keskittymiseen, tarkkaavuuteen, aistitiedon käsittelyyn sekä kommunikaatioon. Tilojen riittävä mitoitus vaikuttaa paljon esteettömyyteen ja toiminnallisuuteen. Hiljaisten ja erillisten tilojen olemassaolo on huomioitava. Ääniympäristöön vaikuttaa akustiikka. Hyvä akustiikka auttaa tilassa liikkumista, kuulemista, puheen tunnistamista ja ymmärtämistä sekä tarpeettomien ärsykkeiden, melun ja kaiun poistamista. Visuaalisessa ympäristössä tummuuskontrastit auttavat hahmottamaan tilaa ja siinä toimimista. Valaistuksessa pitää huomioida häikäisemättömyys, sen sopiva määrä, kohdentaminen sekä säädettävyys. Opasteita pitää olla tarpeeksi ja niiden pitää olla ymmärrettäviä sekä helposti moniaistisesti luettavia. Symbolit auttavat ymmärtämistä. Tuntoaistin avulla luettavissa opasteissa voi olla kohokuvioita, pistekirjoitusta tai materiaalieroja. Näkövammaisia auttavat valkoisella kepillä havaittavat kohoumat eli taktiilit sekä ääniopasteet.

Fyysisellä esteettömyydellä tarkoitetaan liikkumisen esteiden poistamista sekä sitä, että huomioidaan auditiivinen ja visuaalinen työympäristö. Siihen kuuluvat myös työtilan ja välineiden materiaalit sekä hajuttomuus huoneilmassa. Esteettömyys tai esteellisyys rakennetussa ympäristössä ei johdu yksilöstä, vaan on toimintaympäristön ominaisuus. Esteettömyyttä edistävät mm. tilavat hissit, pienet tasoerot, helppokulkuiset kulkuväylät, leveät oviaukot, kevyet ovet, sekä kalusteiden ja varusteiden käytettävyys. (Vates 2024).

Rakennuksen esteettömyydellä on vähimmäisvaatimukset, jotka edistävät ihmisten yhdenvertaisuutta. Kaikilla pitää olla mahdollisuus osallistua yhteiskunnan toimintoihin ja palveluihin sekä mahdollisuus työskennellä, valita asuinpaikkansa ja asua kotonaan. Jotta rakennus on esteetön, sen pitää olla turvallinen ja toimiva kaikille sen käyttäjille. Esteettömyyden tarkoitus on lisätä sujuvaa arkea. Erityisesti esteettömyys on tärkeää niille henkilöille, joilla on ongelmia liikkumisessa tai muussa toimimisessa. Huomiota pitää kiinnittää liikkumisen esteettömyyden lisäksi akustiikkaan, äänentoistojärjestelmiin, sisäilmaan, valaistukseen, opastukseen sekä selkeisiin materiaali- ja tummuuskontrasteihin. (Ympäristöministeriö 2018, 2).

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan Salon seurakunnan Naarilan leirikeskuksen päärakennuksen fyysistä esteettömyyttä.

2.4 Esteettömyys ja saavutettavuus kirkossa ja seurakunnassa

Suomen evankelisluterilainen kirkko julkishallinnollisena yhteisönä noudattaa ja laatii lainsäädäntöä. Tämän lainsäädännön pitää olla YK-sopimuksen mukaista. (Kirkkohallitus 2019, 16)

YK:n yleissopimuksen toisessa artiklassa mainitaan kaikille sopiva suunnittelu, mikä tarkoittaa, että tuotteet, ympäristöt, ohjelmat ja palvelut suunnitellaan sellaisiksi, että ne sopivat kaikkien ihmisten käyttöön. Kirkossa jokaisella ihmisellä on paikkansa. Kirkossa pitää miettiä, mitä voidaan tehdä, että jokainen henkilö voi olla mukana seurakunnan toiminnassa. Siksi YK:n mainitsema kaikille sopiva suunnittelu on kirkon lähtökohtana kaikille avoimena ja tasavertaisena yhteisönä. (Kirkkohallitus 2019, 13).

Seurakunnan pitää olla saavutettava ollakseen uskottava. Jotta täysimääräinen osallisuus seurakunnassa toteutuu, se edellyttää mahdollisuutta osallistua sanaan ja sakramentteihin sekä muuhun seurakunnan toimintaan. Kaiken toiminnan on oltava niin saavutettavaa etteivät fyysiset vammat tai ymmärryksen ja kielen haasteet estä osallisuutta. (Kirkkohallitus 2019, 10).

Kirkon kaikessa toiminnassa pitää ottaa huomioon saavutettavuus. Kaikilla kirkon työntekijöillä tulee olla tarvittavaa saavutettavuusosaamista. Kaiken toiminnan kirkossa pitää olla saavutettavaa. Osallisuus ja toimijuus sekä yhdenvertaisuus ovat kaiken toiminnan lähtökohta. Tämä toteutuu kehittämällä kirkon toimintaa yhdessä vammaisten ihmisten kanssa. (Suhonen 2024).

Kirkkohallituksen saavutettavuusohjelma ottaa esiin asenteellisen saavutettavuuden, viestinnän saavutettavuuden, taloudellisen saavutettavuuden, päätöksenteon ja strategian saavutettavuuden sekä fyysisen saavutettavuuden eli esteettömyyden (Kirkkohallitus 2019, 7). Kirkon toiminnasta suuri osa on rakennetussa ympäristössä. Tämä ympäristö ei saa olla este vammaisten henkilöiden osallisuudelle seurakunnassa. Seurakunnilla on usein toimintaa myös muiden omistamissa tiloissa, joiden esteettömyyteen pitää kiinnittää huomiota. (Kirkkohallitus 2019, 21–22). Seurakuntien olisi tarkoituksenmukaista laatia oma saavutettavuusohjelma sekä nimetä vastuuhenkilöt saavutettavuuden ja esteettömyyden seurannassa. Esteettömyyskartoitukset ja kokemusasiantuntijoiden käyttäminen edistävät esteettömyyttä. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024). Salon seurakunnalla ei ole vielä omaa saavutettavuusohjelmaa.

2.5 Esteettömyyskartoitus

Esteettömyyskartoitusta käytetään, kun arvioidaan rakennetun ympäristön esteettömyyttä. Siinä tarkastellaan, miten esteetön rakennus ja sen piha-alueet ovat. Kartoituksessa huomioidaan liikkumisen, näkemisen, kuulemisen ja ymmärtämisen esteettömyys. Kartoituksessa saadaan käyttökelpoista tietoa korjaus- ja muutostöiden suunnitteluun. Kartoitus sisältää ehdotuksen esteettömyyden parantamiseksi, mutta ei itse suunnitelmaa esteiden poistamiseksi. (Kilpelä 2019, 17–18).

2.6 ESKEH-kartoitusmenetelmä

ESKEH-kartoitusmenetelmä on kehitetty rakennetun ympäristön esteettömyyden selvittämiseksi. Menetelmä kertoo siitä, miten rakennusten ja niiden ulkoalueiden esteettömyydelle annetut kriteerit toteutuvat. Menetelmän avulla saatua tietoa voidaan käyttää, kun suunnitellaan korjaus- ja muutostöitä. Kartoitusmenetelmä syntyi alun perin vuosina 2007–2009 ja se on päivitetty nykytilaan Invalidiliitossa vuonna 2018. Menetelmässä on eri tiloille tarkoitettuja lomakkeita sekä opas kartoituksen tekemistä varten. Kohteesta kerätään tarvittavat tiedot mittamalla ja nämä tiedot merkitään lomakkeisiin. Lomakkeissa olevat ESKEH-kriteerit on laadittu esteettömyysmääräyksien, -ohjeiden sekä -suositusten avulla. Jotta esteettömyyttä voitaisiin kehittää, kartoittaja tekee raportin esteettömyyden nykytilasta ja puutteista sekä tekee ehdotuksen puutteiden korjaamisesta. (Invalidiliitto 2024a).

Tässä opinnäytetyössä käytetään ESKEH-kartoitusmenetelmää. Kartoituksen jälkeen tehdään suuntaa antava ehdotus siitä, miten leirikeskuksen päärakennuksen fyysistä esteettömyyttä voidaan kehittää.

3 SALON SEURAKUNTA

Salon seurakunta kuuluu Suomen evankelisluterilaiseen kirkkoon. Sen muodostaa kaksitoista seurakunta-aluetta eli Halikko, Kiikala, Kisko, Koski, Kuusjoki, Marttila, Muurla, Perniö, Pertteli, Salo-Uskela, Suomusjärvi ja Särkisalo. (Salon seurakunta 2024a). Salon seurakunnassa on n. 39 000 jäsentä. Seurakunnassa on töissä 134 työntekijää. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024b).

3.1 Tilat ja toiminta

Salon seurakunnassa on 23 kirkkoa ja kappelia, 16 seurakuntatilaa, 7 leirikeskusta ja -majaa (Salon seurakunta 2024a). Seurakunnassa on runsaasti erilaista toimintaa lapsille ja lapsiperheille, nuorille sekä aikuisille. Ikäihmisille suunnatussa ohjelmassa on mm. tuolijumppaa, käsityöpiirejä, yhteisiä aamupaloja ja muita ruokailuja, varttuneen väen kerhoja, ikäihmisten hyvinvointipäivä sekä yhteissyntymäpäiväjuhlia. (Salon seurakunta 2024b).

3.2 Naarilan leirikeskus

Naarilan leirikeskus sijaitsee Salon Perniössä. Se on ollut seurakunnan omistuksessa vuodesta 1966. Nykyinen päärakennus on valmistunut vuonna 1973. Päärakennuksessa on aula, ruokasali, wc:t, pesutilat sekä majoitustilat. Huoneet ovat kahden ja neljän hengen huoneita, ja niissä voi yöpyä yhteensä yli 60 henkilöä. Korjausten yhteydessä päärakennukseen on tehty harjakatto ja sisäremontti. Lisäsiipi saatiin valmiiksi vuonna 2008. Siellä sijaitsevat välinevarasto sekä kaksi luokkaa. (Salon seurakunta 2024c).

Leirikeskuksen käyttöaste on suuri. Leirikeskus on ilman toimintaa vain muutaman viikonloppun vuodesta. Kesäisin toimintaa on lähes joka päivä. Leirikeskuksessa järjestetään seurakunnan omaa toimintaa vauvoista ikäihmisiin. Lisäksi sitä vuokrataan ulkopuolisille esim. musiikkileirien, leirikoulujen ja retriittien pitämistä varten. (Naarilan varauskalenteri 2023).

4 KOKEMUSASIAANTUNTIJA

Esteettömyyttä voidaan ylläpitää ja kehittää ammatillisella asiantuntemuksella sekä kokemusasiantuntijuutta hyödyntämällä (Suhonen 2024).

Kokemusasiantuntija on henkilö, jonka asiantuntijuus on saatu omien kokemusten kautta. Kokemusasiantuntijoina voivat toimia henkilöt, jotka omakohtaisesti ovat kokeneet psyykkisen tai fyysisen sairauden tai jonkin vaikean elämäntilanteen. Heillä voi myös olla itsellään jonkinlainen vamma. Kokemusasiantuntijoiden avulla palveluita voidaan kehittää siten, että ne saadaan paremmin asiakkaiden tarpeita vastaaviksi. Heitä voidaan käyttää ihmisten tietoisuuden ymmärryksen lisäämiseen monella eri tavalla. (Diakonissalaitos 2024).

Kokemustiedon avulla pystytään laajentamaan teorian tiedon kautta saatuja näkökulmia. Tätä tietoa voidaan käyttää apuna asiakkaiden tarpeiden tunnistamisessa sekä palvelujen ja toiminnan kehittämisessä. (Kokemustoimintaverkosto, 5).

Kirkon saavutettavuus toteutuu kehittämällä sitä yhdessä vammaisten ihmisten kanssa. Usein vammaisen henkilö on itse paras henkilö vastaamaan siihen, millaista apua hän tarvitsee. Kokemusasiantuntijoina vammaisia henkilöitä tulee kuulla heidän asioissaan kaikissa toiminnan vaiheissa eli suunnittelussa, toteutuksessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Myös se on tärkeää, että kirkon kaikilla tasoilla on vammaisia henkilöitä työntekijöinä ja vapaaehtoisina. Heiltä kirkko ja seurakunta saavat käyttöönsä kokemusasiantuntemusta. Näin ammatillista asiantuntemusta täydennetään kokemusasiantuntemuksella. (Kirkkohallitus 2019, 15–16).

5 TUTKIMUS

Tutkimuksen suoritti opinnäytetyön tekijä itse. Tutkimuksen ajankohta, maaliskuu, sovittiin yhdessä työn tilaajan kanssa.

5.1 Tutkimukseen tarvittavat välineet

Tutkimuksen toteuttamiseen tarvittiin rullamitta, luksimittari, kaltevuusmitta, desibelimittari sekä jousivaaka. Nämä välineet saatiin lainaksi Turun kaupungin esteettömyyskoordinaattorilta. Induktiosilmukan testaamisessa oli apuna lähisukulaiselta lainattu kuulokoje. Lisäksi käytössä oli etukäteen tulostettuja ESKEH-lomakkeita, joihin mittaustulokset merkittiin.

5.2 Tutkimuksen järjestäminen

Tutkimus järjestettiin yhden päivän aikana Naarilan leirikeskuksessa 14.3.2024. Mittaukset sujuivat ongelmitta. Päivä oli sateinen ja lämpötila oli +3 astetta. Pilvinen sää saattoi vaikuttaa osaltaan valaistuksen mittaamisen tuloksiin.

5.3 Kokemusasiantuntijoiden kierros

Kokemusasiantuntijoiden käynti Naarilan leirikeskuksessa tapahtui 9.4.2024. Opinnäytetyön tekijän mukana oli kaksi näkövammaista henkilöä, jotka työskentelevät tällä hetkellä hankerahoituksella Salon seurakunnassa. Heidän toimenkuvansa on edistää esteettömyyttä seurakunnassa omien näkemyksiensä kautta. Tutkimuspäivänä sää oli aurinkoinen eikä aiheuttanut haittaa näkyvyydelle.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Seuraavat tutkimustulokset on saatu mittaamalla leirikeskuksen fyysisiä rakenteita ja olosuhteita. Mittaustuloksia on verrattu ESKEH-lomakkeessa oleviin raja-arvoihin ja suosituksiin.

6.1 Sisäänkäynti

Leirikeskuksen sisäänkäynti on helposti havaittava, katettu sekä tilava. Erillistä opastusta sisäänkäynti ei kaipaa, sillä samassa pihapiirissä on päärakennuksen lisäksi ainoastaan ruuhikirkko, johon päärakennusta ei pysty sekoittamaan. Pihan kivetyksen ja ovitasanteen korkeusero vaihtelee 20–70 mm välillä ja saattaa aiheuttaa hankaluuksia vaikkapa rollaattorin kanssa liikkuville. Ovien läheisyydessä olevat ritilät ovat turvallisesti samassa tasossa ovien kanssa, mutta ritilässä olevat raot ovat raja-arvoja suuremmat. Kartoituksessa havaitut puutteet pyöräpysäköinnistä, sulanapitojärjestelmästä, ovipuhelimesta ja summerista ovat epäolennaisia, sillä kohde sijaitsee omassa rauhassaan kaukana muusta asutuksesta. Paikalle tullaan vain erittäin harvoin pyörällä ja ovet voidaan käyttöaikana pitää lukitsematta.

Ulkona olevassa istuimessa ei ole nousemista helpottavia käsinojia ja se on taaksepäin kallistuva. Sekä ulko-ovi sekä tuulikaapista aulaan vievä sisäovi ovat huomattavan raskaita. Oven aukipitolaite voisi sijaita syrjemmässä. Ulko-oven vedin on raja-arvoja korkeammalla. Ulko-ovi erottuu tummuuskontrastin avulla, mutta tuulikaapin sisäovi ei. Läpinäkyvissä ovissa ei ole erottamista helpottavia lasien kontrastimerkintöjä.

Rakennuksen ulkopuolella on ilmoitustaulu. Ilmoitustaulu on selkeä, ja tekstin ja taustan välillä on riittävä tummuuskontrasti. Ilmoitustaulun ääreen on esteetön pääsy. Erillistä valaistusta ei ole.

6.2 Aula

Sisällä rakennuksessa on niukasti opasteita. Sali, toimisto ja luokkatilat on merkitty erillisillä kylteillä. Nämä kyltit on sijoitettu raja-arvoja korkeammalle. Kirjaimet ovat helppolukuisia, kirjoituksessa on hyvä tummuuskontrasti ja pinta on himmeä ja häikäisemätön. Ymmärtämistä

helpottavia symboleja, kohokirjoitusta tai pistekirjoitusta ei ole käytetty. Opasteet aulasta majoitustiloihin ja ruokalaan puuttuvat kokonaan. Opasteissa ei ole erillistä valaistusta. Induktiosilmukasta ei ole kuuluvuuskarttaa. Jälkivalaisevia poistumistieopasteita ei ole.

Aula on hyvänkokoinen ja siinä on riittävästi tilaa kääntymiselle. Lattia on tasainen, kova ja luistamaton. Lattian pinta ei ole tasavärinen, mutta se ei kuitenkaan anna väärää vaikutelmaa esim. tasoeroista. Aulaan on sijoitettu neljä kappaletta irrallisia mattoja. Näiden saumakohdissa on kompastumisvaara.

Aulassa sijaitsevan vaatesäilytystilan leveys ja syvyys ovat raja-arvojen mukaan kunnossa. Koukkuja tai tankoja eri korkeuksilla ei ole. Naulakon viereen pääsee apuvälineiden kanssa, mutta siihen on mahdollista törmätä. Tilassa ei ole istuimia. Aulaan on sijoitettu laskutaso, joka on suositusta matalampi. Peilin yläreunan korkeus lattiasta alittaa raja-arvot.

Aulassa on yhtenäinen valaistus mutta valaistusvoimakkuus jää selvästi alle raja-arvojen. Valaistuksen ohjausta esim. liiketunnistinta ei ole. Valaistus on häikäisemätön ja vapaa ikkunoista tulevasta häikäisevästä valosta. Tilassa on käytetty häikäisyä ehkäiseviä mattapintaisia materiaaleja seinissä ja katossa, mutta ei lattiassa eikä kalusteissa.

Taustamelua aulaan aiheuttaa lähellä sijaitseva jääkaappi. Tilassa on jonkin verran havaittavissa kaikuisuutta. Vaimentavia materiaaleja on käytetty lattiassa ja katossa mutta ei seinissä eikä kalusteissa.

6.3 Opetustila

Opetustila on merkitty ovesa olevalla opasteella. Tämä opaste jää piiloon, kun ovi avataan. Opasteessa on käytetty helppolukuista kirjaintyyppiä, ja siinä on riittävä tummuuskontrasti sekä häikäisemätön pinta. Symboleja, kohomerkitöjä, pistekirjoitusta tai erillistä valaistusta ei ole.

Tummuuskontrastit tilassa ovat kunnossa. Lattia erottuu seinistä kuten myös kalusteet taustastaan. Tilaa on riittävästi kääntymiselle. Tila on muunneltavissa, joten kalusteiden sijoittamisessa pitää jokaisessa tilaisuudessa huomioida kulkuväylien vapaa leveys.

Kaikkia opetustilassa olevia kalusteita on mahdollisuus siirtää. Tuolien korkeus on raja-arvoissa ja niissä on selkänojat. Istuinosa on tasainen ja jalkatila on riittävän avoin. Käsinojia ei ole. Pöydät ovat raja-arvojen mukaan riittävän korkeita mutta vapaan polvitilan korkeus, leveys ja syvyys alittavat raja-arvot.

Pistorasioiden sijoituskorkeus on hyvä. Pistorasioihin ja esitystekniikkaan kuuluviin laitteisiin on vapaa pääsy pyörätuolillakin. Esitysseinään on hyvä näköyhteys koko tilasta.

Tilassa on toimiva induktiosilmukka sekä siihen liittyvä opaste ja käyttöohje. Kuuluvuuskarttaa ei ole. Istumapaikoissa ei ole mikrofoneja.

Opetustilassa taustamelua aiheuttaa ilmalämpöpumppu, jonka aiheuttama melu on sama kuin raja-arvojen yläraja. Tilassa ei ole kuulemista haittaavaa kaikuisuutta. Kaikuisuutta vaimentavaa materiaalia on käytetty katossa ja kalusteissa mutta ei seinissä eikä lattiassa.

Tilan valaistus on riittävän voimakas, tasainen, häikäisemätön sekä säädettävissä. Valokytkimet on sijoitettu riittävän korkealle sekä seinästä erottuviksi. Liiketunnistimella toimivaa valaistusta ei ole. Ikkunoista tulevan valon häikäisy voidaan tarvittaessa estää sälekaihtimilla.

6.4 Ruokala

Ruokalaa ei ole merkitty erillisellä opasteella. Ruokalan järjestys on muunneltavissa, joten tilaa esim. pyörätuolille pystytään järjestämään helposti. Tilassa on riittävän korkea itsepalvelutiski, jonka alla on vapaa polvitila. Tiskissä on tarjottimen liu'uttamista helpottava ura, mutta pöydän reunassa ei ole käsijohdetta, josta voisi pitää kiinni. Astioiden keräilytelineen ääressä on tilaa pyörätuolilla liikkumiseen, mutta palautuspöydän alla ei ole vapaata polvitilaa.

Lattia ja seinät eivät erotu toisistaan tummuuskontrastiltaan. Tumma lattialista ei auta kontrastin luomisessa. Lattia on tasavärinen eikä näin aiheuta vaikutelmaa mm. tasoerosta.

Kalusteet eivät eroitu tummuuskontrastina ympäristöstään. Tuolien istuinosa on tasainen, jalkatila riittävän avoin ja niissä on selkänojat, mutta ei käsinojia. Tilassa on lasten syöttötuoli. Pöydät ovat raja-arvoja matalampia ja myös niiden vapaan polvitilan korkeus, syvyys ja leveys alittavat raja-arvot.

Ruokalassa ei ole induktiosilmukkaa. Taustamelua syntyy jääkaapista ja ilmalämpöpumpusta ja tämä ylittää suositellut desibelit. Tilassa ei ole haittaavaa kaikuisuutta ja vaimentavaa materiaalia on käytetty katossa ja kalusteissa, mutta ei seinissä eikä lattiassa.

Tilan valaistuksen voimakkuus alittaa raja-arvot selvästi ja valaistuksesta löytyy katvealueita. Valaistus on häikäisemätön ja säädettävä. Raja-arvojen mukaan valokytkin on sijoitettu liian korkealle ja liian lähelle nurkkaa. Valokatkaisija ei erotu tummuuskontrastillaan seinästä. Valaistus ei toimi liiketunnistimella. Ikkunoista saattaa tulla häikäisevää valoa.

6.5 Majoitustilat

Majoitustilojen ovi erottuu helposti tummuuskontrastin avulla ja sekä oven ulkopuolella että sisäpuolella on riittävästi vapaata tilaa. Kulkuaukoissa on reilusti tilaa. Kynnys on riittävän matala ja porrastettu. Ovi on käsin avattava kääntyvä saranaovi ja sen avaamiseen ei tarvita paljon voimaa. Oven vedin on raja-arvojen mukaan sopivalla korkeudella. Ovi on mahdollista pitää auki.

Tutkimuksessani käytetään Invalidiliiton kehittämiä ESKEH-lomakkeita. Näissä ei kuitenkaan ole erillistä lomaketta majoitustiloja varten. Seuraavissa mittauksissa on käytetty apuna Invalidiliiton (2024c) erillistä materiaalia makuuhuonetta varten.

Makuuhuoneessa on reilusti tilaa. Sänkyjen välissä on vapaata liikkumatilaa 1000 mm raja-arvon ollessa 800 mm. Sängyn päässä on tilaa 1600 mm, kun raja-arvo on 1500 mm. Pistorasiat ovat liian alhaalla. Vaatekaappien lähelle pääsee helposti pyörätuolilla, mutta niissä ei ole ulosvedettäviä tankotelineitä, hyllyjä tai koreja. Isossa ikkunassa ei ole erillistä avaussalppaa, vaan se on avattavissa ikkuna-avaimella. Tuuletusikkunassa on avaussalpa, mutta se on raja-arvojen mukaan liian korkealla.

6.6 Esteetön wc sekä puku- ja pesutilat

Leirikeskuksessa on yhdistetty esteetön wc- ja puku- ja pesutilat. Tilan koko on noin kymmenen neliometriä.

Esteettömän wc:n oveen on kirjoitettu INVA WC. Opasteessa ei ole pyörätuolisymbolia. Wc-tilaan pääse suoraan käytävästä ja se on vapaasti käytettävissä. Ovi erottuu hyvin käytävästä mutta sisäpuolella tummuuskontrastia ei ole. Tilan ovi avautuu ulospäin. Sen vieressä on runsaasti vapaata tilaa sekä ulko- että sisäpuolella. Lukkoa on mahdollista käyttää yhdellä kädellä ja oven avaamiseen ei tarvita suurta voimaa. Ovesa ei ole oven raskautta lisäävää ovensuljinta. Kynnys on riittävän matala. Oven sisäpuolella ei ole käyttöä helpottavaa vaakasuuntaista lan-kavedintä.

Wc-istuin on lattiakiinnikkeinen, siinä on helppokäyttöinen painikehuuhtelu ja sen korkeus on raja-arvoissa. Istuimen yhteydessä on molemmilla puolilla käsituet, jotka voi tarpeen mukaan kääntää pysty- tai vaaka-asentoon. Käsituet ovat raja-arvojen mukaan hieman liian korkealla lattiasta ja hieman liian lähellä toisiaan. Käsituissa ei ole tukijalkoja, wc-paperitelinettä eikä käsisuihkua. Wc-paperia ei siis pysty ottamaan istuen wc-istuimella.

Käsienpesuallas on korkeussäädettävä, mutta mekanismi on vuosien varrella niin kärsinyt, että käytännössä säätöä ei voi tehdä. Altaan alla oleva polvitila täyttää kriteerit. Hana on helppokäyttöinen yksiotehana. Hanaa, painettavaa saippua-annostelijaa sekä käsipyyhettä pystyy käyttämään ongelmitta yhdellä kädellä sekä istualtaan. Käsipyyheteline on suosituksia korkeammalla.

Tilassa oleva roska-astia on kannellinen ja sen pystyy avaamaan helposti yhdellä kädellä. Astia on sijoitettu siten, ettei se estä liikkumista tilassa. Seinissä ei ole liikkumista helpottavia käsi-johteita eikä keppitelinettä. Tilassa olevat vaatimattomat vaatekoukut on todennäköisesti tarkoitettu käsipyyhkeille. Niiden korkeus lattiasta täyttää kriteerit. Laskutasoa tilassa ei ole. Vauvanhoitopöytä ei haittaa liikkumista tilassa ja sen viereen pääsee pyörätuolilla. Tilassa olevan peilin alareuna on raja-arvoja korkeammalla.

Wc-sekä pesu- ja pukutiloissa on hälytysjärjestelmänä sekä painonappi että katosta vedettävä naru. Lattian rajassa kiertävää vaakasuuntaista narua ei ole. Hälytyspainikkeeseen ylettyy sekä wc-istuimelta että lattialta, mutta se on sijoitettu raja-arvojen mukaan liian matalalle. Painike erottuu hyvin taustastaan tummuuskontrastin avulla. Tieto hälytyksestä tulee valo- ja äänimerkinä. Lukittu ovi on hätätilanteessa avattavissa ulkopuolelta. Virrehälytyksen kuittaukseen tarkoitettu palautuspainike on tilan sisäpuolella, mutta raja-arvojen mukaan jonkin verran liian korkealla.

Tilan valaistus on tasainen ja häikäisemätön, mutta sitä ei voi säätää. Valokytkin on sijoitettu raja-arvoja korkeammalle. Valokatkaisija erottuu hyvin tummuuskontrastina seinästä. Liiketunnistinta ei ole. Tilassa ei ole ikkunoita, joista voisi tulla häikäisevää valoa.

Tilan hahmottamista helpottavat tummuuskontrastit ovat kunnossa. Häikäistymisen estämiseksi seinissä, lattiassa ja katossa on käytetty mattapintaisia materiaaleja

Lattian kallistukset ovat kunnossa ja lattiakaivon sijainti ei hankaloita tilassa liikkumista. Märkinä lattia saattaa olla jonkin verran liukas. Suihkutilat ovat liikkumisen kannalta tilavat ja niihin on tasoeroton pääsy. Suihkuistuinta tai laveria peseytymistä varten ei ole. Suihkupaikan seinissä ei ole tukikaiteita eikä pystytukea. Suihkun korkeus on säädettävä ja irrallinen käsisuihku löytyy. Hana on yksiotehana, jota on helpompi käyttää kuin kaksiotehanaa. Hana ei ole kosketusvapaa eikä sitä yletä käyttämään istualtaan.

6.7 Kokemusasiantuntijoiden näkemys

Näkövammaisten kokemusasiantuntijoiden kierroksella korostui kontrastien tarve. Ovien karmien valkoinen väri on hyvä, mutta tämänhetkiset valkoiset ovet olisi hyvä maalata värillisiksi tai jopa keskenään eri värisiksi. Tämä helpottaisi ovien erottamista seinistä sekä eri tilojen erottamista toisistaan. Silmien korkeudella sijaitseva näköraila ovissa auttaisi näkemään oven paikan. Kontrastit huoneen sisällä esim. seinän ja verhojen välillä auttaisivat hahmottamaan tilaa.

Vaikka muunneltavat tilat satunnaisen pyörätuolikäytön kannalta ovat hyvät, näkövammaiselle tämä voi tuoda lisää ongelmia. On olennaista, että huonekalut pysyvät paikallaan koko käytön ajan. Näin näkövammaisen oppii tuntemaan käyttämäänsä tilaa. Seinien vierustat olisi hyvä jättää tyhjiksi, jotta näkövammaisen pystyy käyttämään seinää apuna kulkiessaan. Suorakulmaiset pöydät ovat pyöreitä helpommat hahmottaa ja niiden avulla on helpompi suunnistaa.

Lattiassa sijaitsevat matot helpottavat näkövammaisen kulkemista, sillä niitä pystyy seuraamaan kepin kanssa. Lattiaan voisi asentaa kulkuliuskan, jota pitkin suunnistaminen olisi helpompaa. Ovet on pidettävä joko kokonaan auki tai kiinni, koska puoliksi auki oleva ovi on vaikea hahmottaa ja aiheuttaa törmäämisvaaran. Käytävällä sijaitseva valaisin on liian alhaalla, sillä siihen voi kolauttaa päänsä. Ruokatilaa ei pysty tekemään täysin näkövammaiselle esteettömäksi, vaan vieraissa tiloissa avustettavia tilanteita löytyy aina.

Seurakunnalla olisi hyvä olla nettisivuillaan sanakartta, jossa selostetaan rakennusten pohjapiirros ja huonekalujen sijainti. Näin näkövammaisen pystyisi tutustumaan tilaan jo etukäteen.

7 EHDOTUS NAARILAN LEIRIKESKUKSEN ESTEETTÖ- MYYDEN LISÄÄMISEKSI

Nämä ehdotukset on laadittu tutkimustuloksien avulla. Osa ehdotuksista on helposti toteutettavia, osa vaatii enemmän osaamista ja osa on järkevä korjata vasta seuraavan peruskorjauksen yhteydessä.

7.1 Sisäänkäynti

Pihan kivetyksen ja ovitasanteen korkeusero voidaan helposti tasata tuomalla ovitasanteen eteen lisää hiekkaa. Tämä helpottaa rollaattorilla ja pyörätuolilla kulkemista. Ritiälät on helppo vaihtaa pienempirakoisiin, jotta esim. kengän korot tai keppi eivät jää niihin kiinni. Kun ulkona oleva penkki uusitaan seuraavan kerran, voidaan valita käsinojallinen ja suoraselkäsmpi malli, jotta siitä on helpompi nousta. Seuraavassa kohderemontissa ovien erottuvuuteen ja ras-kauteen kannattaa kiinnittää huomiota. Jos ovet halutaan pitää läpinäkyvinä, lasien pitää erot-tautua turvallisesti esim. ikkunakalvojen avulla. Ilmoitustaulu on niin vähäisessä käytössä, että sen valaistus lienee tarpeeton.

7.2 Aula

Aulaan voisi sijoittaa istuimia kenkien pukemisen helpottamiseksi. Naulakkoon voisi asentaa eri korkeuksilla olevia koukkuja tai tankoja, jotta vaatteisiin olisi helpompi yltää esim. pyörä-tuolista. Opasteiden määrää aulassa voisi lisätä, ja niiden yhteyteen voisi liittää ymmärtämistä helpottavia symboleja, kuten sänky (majoitustila) ja pyörätuoli (esteetön-wc). Laskutason ja peilin poikkeamat raja-arvoista ovat niin pieniä, että niiden uusiminen ei liene tällä hetkellä tarpeellista.

Valaistus jää selvästi alle raja-arvojen. Seuraavan remontin yhteydessä olisi hyvä miettiä va-laistuksen voimakkuuden lisäksi jälkivalaisevia poistumistieopasteita, liiketunnistimia sekä opasteiden valaisemista. Kalusteiden uusimisen yhteydessä kannattaa kiinnittää huomiota mat-tapintaisuuteen häikäisemisen estämiseksi sekä vaimentavien materiaalien käyttöön. Kompas-tumisvaaran vuoksi irtomattojen jättämistä pois käytöstä pitää harkita.

7.3 Opetustila

Opetustilan opaste pitäisi siirtää ovesta seinään oven aukeamispuolelle. Näin opaste ei jäisi piiloon, kun ovi avataan. Seuraavissa kalustehankinnoissa tilaan voisi hankkia myös käsinojallisia tuoleja. Pöytien polvitilan korkeuteen, leveyteen ja syvyyteen pitäisi kiinnittää huomiota. Puuttuvaa kuuluvuuskarttaa ja istuinpaikkojen mikrofoneja ei tilan pienuuden vuoksi tarvita. Ilmalämpöpumpun aiheuttamaa taustamelu on raja-arvon ylärajalla ja sen aiheuttamaa ääntä olisi hyvä pyrkiä laskemaan.

7.4 Ruokala

Seuraavassa pintaremontissa lattian ja seinän sekä kalusteiden kontrastia pitää lisätä, jotta tilan hahmottaminen on helpompaa. Osa mainituista valaistuksen katvealueista syntyi palaneiden lamppujen seurauksena, joten tämä asia on helppo korjata vaihtamalla lamput. Valaistusta uudistaessa valon voimakkuuteen, valokytkimien erottuvuuteen ja pistorasioiden sijoittamiseen kannattaa kiinnittää huomiota. Sälekaihtimien hankkiminen estäisi ikkunoista mahdollisesti tulevan häikäisevän valon.

Kun kalusteita seuraavan kerran uusitaan, tilaan voisi hankkia myös käsinojallisia tuoleja. Pöytien tulisi olla korkeampia ja niissä pitäisi olla enemmän vapaata polvitilaa. Nykyinen itsepalvelutiski toimii muuten hyvin, mutta uusimisen yhteydessä siihen voisi tehdä käsijohteen, jotta siitä olisi helpompi pitää kiinni. Palautuspöydän voisi valita siten, että sen alla olisi vapaata polvitilaa. Tämä helpottaisi astioiden palauttamista apuvälineiden kanssa.

Jääkaapin ja ilmalämpöpumpun aiheuttamaan taustameluun tulisi puuttua, sillä tämä ylittää selvästi raja-arvot. Induktiosilmukan, opasteen ja liiketunnistimien hankkimisen tarpeellisuutta voi harkita seuraavan remontin yhteydessä.

7.5 Majoitustilat

Seuraavan remontin yhteydessä pistorasiat pitäisi asentaa korkeammalle. Vaatekaapin käyttöä helpottaisivat ulosvedettävät tankotelineet, hyllyt tai korit. Isot ikkunat ovat hankalasti avattavia ja tuuletusikkunan salpa on liian korkealla, joten seuraavassa kohderemontissa asia olisi syytä huomioida.

7.6 Esteetön wc sekä puku- ja pesutilat

Opastemerkki tiloihin tulisi siirtää pois ovesta seinään oven aukeamispuolelle. Siinä voisi olla ymmärtämistä helpottava pyörätuolisymboli.

Välitöntä korjaamista vaatii se, että wc-paperia ei pysty ottamaan istuimella istuen. Seuraavan remontin yhteydessä käsitukien paikat pitäisi määrittää raja-arvojen avulla ja miettiä tukijalkojen ja käsisuihkun asentamista niihin. Käsienspesuallas odottaa pikaista vaihtamista, ja sen asentamisen yhteydessä pitäisi varmistaa, että allasta pystyy käyttämään myös istuen. Kosketusvapaa hana helpottaisi käyttöä. Käsippyhetelineen voisi sijoittaa jonkin verran alemmas. Tilaan voisi hankkia keppitelineen.

Suihkussa käymistä varten tilaan olisi pyyhettä ja vaatteita varten hyvä asentaa paremmat vaatekoukut sekä laskutilaa. Suihkuun voisi asentaa suihkuistuimen ja tukikaiteita. Suihkun lattialle voisi hankkia liukastumista estävän maton. Peili voisi olla suurempi, jotta itsensä voisi nähdä paremmin pyörätuolistakin. Seiniin sijoitettavat käsijohteet helpottaisivat liikkumista.

Hälytysjärjestelmä on toimiva, mutta lattian rajaan asennettava vaakasuuntainen naru parantaisi sitä, että hälytys olisi helpompi tehdä joka puolelta huonetta.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön edetessä olen ollut koko ajan yhä tyytyväisempi aiheen valintaan. Työni ei välttämättä ole ammattialalleni erityisen merkityksellinen, mutta uskon sillä olevan konkreettista merkitystä sekä tilaajalle sekä myös itselleni. Toivon työn avaavan silmiä esteettömyyden esteille. Itselleni se on sitä tehnyt. Kun itse vielä olen nuori ja toimintakykyinen, ei tule huomaneeksi, miten pienetkin asiat saattavat aiheuttaa muille haasteita. Kivalta tuntui myös se, kun näkövammaisen kokemusasiantuntija kiitti tärkeän asian esiin nostamisesta opinnäytetyön avulla.

8.1 Työn merkitys tilaajalle

Opinnäytetyöni tuloksia tarkastellessani yllätyin siitä, miten esteettömän rakennuksen seurakunta on jo 1970-luvulla onnistunut rakentamaan. Leirikeskus on tilava, ja monet perusasiat ovat esteettömyyden kannalta kunnossa. Pyörätuolilla liikkuminen onnistuu keskuksen kaikissa yleisissä tiloissa. Tekemäni kartoitus antaa työn tilaajalle tiedon siitä, että vaikka pienehköjä esteettömyyden haasteita löytyy, suuret linjat ovat kunnossa.

Kartoituksessa esiin tulleiden esteettömyyden haasteiden korjaaminen vaatii monen tasoista osaamista. Jo pienellä panostuksella esimerkiksi wc saadaan helpokäyttöisemmäksi kaikille käyttäjille tai lasiovet helpommin havaittaviksi. Suuremmat muutokset, esim. valaistuksen lisääminen ja raskaiden ovien vaihto vaativat ammattitaitoista tekijää ja suurempaa budjettia. Nämä muutokset lienee järkevintä korjata vasta seuraavassa kohderemontissa.

Merkityksellistä on huomion kiinnittäminen esteettömyyteen seurakunnassa. Osa kartoituksessa esiin tulleista asioista on todennäköisesti havaittu jo seurakunnan arjessa, mutta havainnot eivät ole johtaneet asioiden muuttamiseen. Saattaa myös olla, että arjen keskellä aikaa tai oikeaa henkilöä epäkohtien korjaamiseen ei ole ollut. Toiveissani on, että tekemäni kehittämissuhteesta olisi hyötyä asioiden eteenpäin viemiseksi. Kehittämissuhteus on tarkoituksella tehty muotoon, jossa sen voi helposti jakaa luettavaksi niillekin, joita ei tutustuminen koko opinnäytetyöhön kiinnosta.

On hienoa, että Salon seurakunnassa on jo hanketyöntekijöinä näkövammaisia kokemusasiantuntijoita. Oma opinnäytetyöni ja siinä kokemusasiantuntijoiden näkemykset osaltaan osoittavat, miten tärkeää kokemuksen ääni on saada esille.

8.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksen pohjana oli ESKEH-kartoitusmenetelmä, joka löytyy Invalidiliiton materiaaleista. Aihetta tutkiessani ESKEH tuli nopeasti esille ja vaikutti heti hyvältä valinnalta. Menetelmän avulla oli helppo tehdä määritellyt mittaukset ja verrata tuloksia raja-arvoihin. Pelkkä raja-arvojen tuijottaminen tulosten tulokinnassa ei kuitenkaan ollut järkevää, sillä muutaman sentin heitto esim. laskutason korkeudessa ei esteettömyyden kannalta ole ratkaisevaa. Mittaus-tuloksista piti siis valita maalaisjärkeä käyttäen tulokset, jotka selkeästi haittaavat esteettömyyttä.

Erittäin valaisevaa esteettömyyden kannalta oli kokemusasiantuntijoiden käynti leirikeskuk-sessa. ESKEH-lomakkeisiin tehty kartoitus oli hyvä pohja esteettömyyden tutkimiseen, mutta kokemusasiantuntijoiden näkemys täydensi kartoitusta loistavasti. Käynti toi esille monta epä-kohtaa, joita ESKEH-kartoituksella ei tullut esille. Käynnin jälkeen aloin miettiä, keskittykö ESKEH liikaakin pyörätuolilla liikkuvien ihmisten esteettömyyteen. Samat asiat, jotka ESKEH:ssä mainittiin esteettömyyttä lisäävinä, saattoivat näkövammaiselle olla liikkumista helpottavia asioita. Esimerkkinä näistä ovat tilojen muunneltavuus huonekalujen avulla, mikä helpottaa tilan tekemistä pyörätuolille, mutta hankaloittaa näkövammaiselle päänsisäisen kar-tan luomista. Toinen esimerkki ovat kompastumisvaaraa aiheuttavat irtomatot, jotka kuitenkin helpottavat näkövammaisen suunnistamista kepin kanssa.

Pohdin myös, olisivatko näkemykset esteettömyydestä olleet hyvinkin erilaiset, jos kokemus-asiantuntijoina olisikin ollut pyörätuolilla kulkevia henkilöitä, kuulovammaisia tai vanhuksia. Eri ryhmien tarpeet näyttävät luonnollisestikin poikkeavan toisistaan. Oma ajatukseni on, että ESKEH-menetelmä pystyy hyvin palvelemaan pyörätuolilla liikkuvien henkilöiden esteettö-myyden kartoitusta. Sen sijaan pelkän ESKEH:n kanssa tehdyt mittaustulokset jättävät auki esimerkiksi sen, haittaavatko ilmalämpöpumpun ja puheensorinan yhteisvaikutus kuulemista. ESKEH:n heikkous onkin se, että menetelmän avulla tutkitaan fyysisiä rakenteita, jolloin to-dellinen esteettömyys vaikkapa leiritilanteessa saattaa olla erilainen.

Jälkeenpäin ajatellen myös seurakunnan työntekijöiltä eli leirikeskuksen vakituisilta käyttäjiltä olisi voinut kysyä näkemystä leirikeskuksen esteettömyydestä ja sen haasteista. Näin kokemus toiminnasta esimerkiksi eri ikäisten, kuten lasten ja vanhusten kanssa, olisi saattanut tuoda esiin asioita, joita opinnäytetyössä ei nyt ole.

8.3 Työn toteutuksen arviointi ja ammatillinen kasvu

Jopa hieman ylpeänä voin todeta, että työlleni ja aikatauluille tekemäni suunnitelmat ovat toteutuneet. Tekeminen on edennyt sujuvasti ilman suurempia ongelmia. Eniten aikatauluongelmia tuottivat tutkimusvälineiden lainan, Naarilan leirikeskukseen kalenterin sekä kokemusasiantuntijoiden käynnin yhteen sovittaminen. Oma työskentelyni on ollut keskittynyttä ja tavoitteellista. Suurin haaste opinnäytetyön tekemisessä on ollut pysyä mukana Humakin aikatauluissa. En ollut läsnä ensimmäisessä opinnäytetöiden ohjausryhmässä, sillä aiheeni ei ollut vielä hyväksytty. Ehkä siksi minulta meni ohi monta tärkeää päivämäärää ja käytännön ohjeistusta. Työni etenemistä olisi huomattavasti helpottanut, jos olisin ottanut päivämääristä ja työn etenemistavoitteista alusta lähtien paremmin selvää.

Esteettömyyden tutkiminen on suuresti avannut omia silmiäni. Raskaat ovet ja pienetkin kynnykset saattavat joillekin olla ylipääsemätön este. Katsellessani ystäväni rakentamaa luiskaa lastenvaunuille mietin, miten kaltevuuskulmaa muuttamalla luiskasta olisi helposti voinut tehdä sopivan myös pyörätuolille. Uskon, että jatkossa varmasti havaitsen helpommin mahdolliset esteettömyyden haasteet esimerkiksi leirityötä tehdessäni.

Yllätyin siitä, miten paljon esteettömyyteen ja saavutettavuuteen on kiinnitetty huomiota jopa YK:n ja EU:n tasolla. Suomen laki velvoittaa jo monenlaiseen esteettömyyden järjestämiseen. Oma opinnäytetyöni kohde on vanha rakennus, mutta uudis- ja korjausrakentamisessa esteettömyys on jo itsestäänselvyys.

Ammatillista kasvua tapahtui myös kohtaamisessa näkövammaisten kokemusasiantuntijoiden kanssa. Jo muutaman tunnin yhdessäolo opetti paljon siitä, mitkä asiat näkövammaiselle voivat olla haasteita ja miten näissä haasteissa voi auttaa. Valmiuteni työskennellä näkövammaisen kanssa kasvoi paljon jo näinkin lyhyenä aikana.

Selkeää kehitystä työn edetessä tapahtui myös tieteellisen tekstin hakemisessa, lukemisessa ja kirjoittamisessa. Opinnäytetyön tekemisen jälkeen olen entistä valmiimpi selviytymään tulevaisuuden töissäni kohtaamistani haasteista.

LÄHTEET

- Diakonissalaitos 2024. Kokemusasiantuntijuus. Viitattu 23.4.2024. <https://www.hdl.fi/kokemusasiantuntijuus/>
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/882. Viitattu 23.2.2024. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32019L0882>
- Euroopan parlamentti 2024. Euroopal- sivuston saavutettavuus. Viitattu 14.4.2024. <https://www.europarl.europa.eu/portal/fi/accessibility>
- Invalidiliitto 2024a. Eskeh-kartoitusmenetelmä. Viitattu 24.2.2024. <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/esteettomyyskeskus-eske/eskeh-kartoitusmenetelma>
- Invalidiliitto 2024b. Esteettömyys kuuluu kaikille. Viitattu 24.2.2024. <https://www.invalidiliitto.fi/esteetonfi>
- Invalidiliitto 2024c. Makuuhuone. Viitattu 31.3.2024. <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/asunto/makuuhuone>
- Naarilan varauskalenteri 2023. Ei julkaistu.
- Kilpelä, N. 2019. Esteetön rakennus ja ympäristö. Rakennustieto Oy. Viitattu 24.2.2024. https://ym.fi/documents/1410903/38439968/Esteeton-rakennus-ja-ymparisto-EA70FE2A_FF14_4FC8_96B6_AE6B32F89BB7-144306.pdf
- Kirkkohallitus 2019. Aktiivisesti osallinen. YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimuksen kirkkotoimintaohjelma 2019–2024. <https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/05/Aktiivisesti-osallinen-suomi.pdf>
- Kokemustoimintaverkosto 2019. ABC-opas alueelliseen toimintaan. Viitattu 23.4.2024 https://kokemustoimintaverkosto.fi/wp-content/uploads/2019/10/Kokemustoimintaverkosto_ABC-opas.pdf
- Salon seurakunta 2024a. Tutustu tiloihin. Viitattu 23.4.2024 <https://www.salonseurakunta.fi/kirkot-ja-tilat/>
- Salon seurakunta 2024b. Tapahtumat. Viitattu 2.3.2024. <https://www.salonseurakunta.fi/tapahtumat?category=343687>

Salon seurakunta 2024c. Naarilan leirikeskus. Viitattu 2.3.2024 <https://www.salonseurakunta.fi/kirkot-ja-tilat/leirikeskukset/naarilan-leirikeskus>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2007. Vammaisia tulee kohdella samalla tavalla kuin muita ihmisiä. Viitattu 17.3.2024 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-2359-1>

Suhonen, K. 2024 Saavutettava ja selkeä radiohartaus. Kirkkohallitus/KJY. Viitattu 25.2.2024. <https://www.nurmijarvenseurakunta.fi/documents/1327140/70248614/Saavutettava+ja+selke%C3%A4+radiohartaus.pptx/c8b4361d-562f-9c4c-a6fa-e64fd6bcbe1d?t=1606815624349>

Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024. Jäsentilastot 2024. Viitattu 2.3.2024. <https://www.kirkontilastot.fi/viz.php?id=271>

Suomen evankelisluterilainen kirkko 2024. Saavutettavuus seurakunnassa. Viitattu 24.2.2024. <https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/saavutettavuus-ja-esteettomyys/saavutettavuus-seurakunnassa/>

Tahkokallio, P. 2009. Tulevaisuus on saavutettava. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Suomen DfA-verkosto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085478>

Vates 2024. Työelämän saavutettavuus. Viitattu 17.3.2024 <https://www.vates.fi/tietopaketti/tyoelaman-saavutettavuus.html>

YK-liitto 2024. YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista ja valinnainen pöytäkirja. Viitattu 14.4.2024 <https://www.ykliitto.fi/julkaisut/ykn-yleissopimus-vammaisten-henkiloiden-oikeuksista-ja-valinnainen-poytakirja>

YK 2015 Vammaissopimus. Viitattu 23.2.2024. https://www.ykliitto.fi/sites/ykliitto.fi/files/vammaisten_oikeudet_2016_net.pdf

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista 27/2016. Viitattu 23.2.2024. https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sops-teksti/2016/20160027/20160027_2#idm46651395997344

- Ympäristöministeriö 2018. Esteettömyys. Viitattu 17.3.2024 https://ym.fi/documents/1410903/38439968/Ohje_esteettomyys_2018-A2B183D6_3C10_40A3_AE1F_DB0898AAC3D8-137003.pdf/86e77f87-c19d-4139-f744-531b500b9a86/Ohje_esteettomyys_2018-A2B183D6_3C10_40A3_AE1F_DB0898AAC3D8-137003.pdf?t=1603260121408
- Ympäristöministeriö 2023. Rakennettu ympäristö kaikille. Viitattu 14.4.2024 https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/eedc7b72-fc05-4c75-a932-a91d16befdc0/e4776510-df56-447f-ab76-af496235d27a/RAPORTTI_20230419120046.PDF

LIITTEET

Liite 1 Visualisoitu ehdotus Naarilan leirikeskuksen esteettömyyden lisäämiseksi

**Okko Korpisen opinnäytetyön yhteydessä tehty kartoitus
keväällä 2024**

Ehdotus Naarilan leirikeskuksen esteettömyyden lisäämiseksi

Kuva: Naarilan leirikeskus

Sisäänkäynti

Kuva: Pihan kivetyksen ja ovitasanteen korkeusero

Pihan kivetyksen ja ovitasanteen korkeusero voidaan helposti tasata tuomalla ovitasanteen eteen lisää hiekkaa.

Ritilän raot ylittivät raja arvot jonkin verran. Ritilät on helppo vaihtaa pienempirakoisiin, jotta esim. kengän korot tai keppi eivät jää niihin kiinni.

Kuva: Ritilän raot

Kun ulkona oleva penkki uusitaan seuraavan kerran, voidaan valita käsinojallinen ja suoraselkäisempi malli, jotta siitä on helpompi nousta.

Kuva: Penkki ulkona

Seuraavassa kohderemontissa ovien erottuvuuteen ja raskauteen kannattaa kiinnittää huomiota. Jos ovet halutaan pitää läpinäkyvinä, lasien pitää erottautua turvallisesti.

Kuva: Läpinäkyvät lasiset ovet

Aula

Kuva: Aulan yleiskuva

Valaistus jää selvästi alle raja-arvojen. Seuraavan remontin yhteydessä olisi hyvä miettiä valaistuksen voimakkuuden lisäksi jälkivalaisevia poistumistieopasteita, liiketunnistimia sekä opasteiden valaisemista. Kalusteiden uusimisen yhteydessä kannattaa kiinnittää huomiota mattapintaisuuteen häikäisemisen estämiseksi sekä vaimentavien materiaalien käyttöön. Kompastumisvaaran vuoksi irtomattojen jättämistä pois käytöstä pitää harkita.

Aulaan voisi sijoittaa istuimia kenkien pukemisen helpottamiseksi. Naulakkoon voisi asentaa eri korkeuksilla olevia koukkuja tai tankoja, jotta vaatteisiin olisi helpompi yltää esim. pyörätuolista. Opasteiden määrää aulassa voisi lisätä, ja niiden yhteyteen voisi liittää ymmärtämistä helpottavia symboleja, kuten sänky (majoitustila) ja pyörätuoli (esteetön-wc).

Kuva: Aulan naulakon koukut samassa tasossa

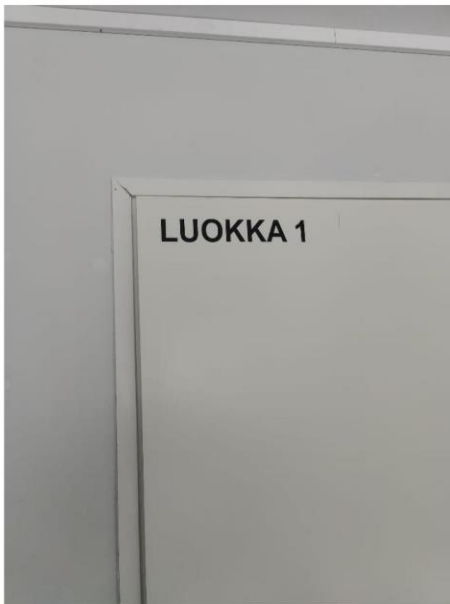
Opetustila

Kuva: Yleiskuva opetustilasta

Pöytien polvitilan korkeuteen, leveyteen ja syvyyteen pitäisi kiinnittää huomiota. Seuraavissa kalustehankinnoissa tilaan voisi hankkia myös käsinojallisia tuoleja.

Ilmalämpöpumpun aiheuttamaa taustamelu on raja-arvon ylärajalla ja sen aiheuttamaa ääntä olisi hyvä pyrkiä laskemaan.

Kuva: Luokka 1 opaste ovesta

Opetustilan opaste pitäisi siirtää ovesta seinään oven aukeamispuolelle. Näin opaste ei jäisi piiloon, kun ovi avataan.

Ruokala

Seuraavassa pintaremontissa lattia ja seinän sekä kalusteiden tummuskontrastia pitää lisätä, jotta tilan hahmottaminen on helpompaa.

Valaistusta uudistaessa valon voimakkuuteen, valokytkimien erottuvuuteen ja pistorasioiden sijoittamiseen kannattaa kiinnittää huomiota.

Sälekaihtimien hankkiminen estäisi ikkunoista mahdollisesti tulevan häikäisevän valon.

Kuva: Yleiskuva ruokalasta

Kuva: Itsepalvelutiski

Kun ruokalan kalusteita seuraavan kerran uusitaan, tilaan voisi hankkia myös käsinojallisia tuoleja. Pöytien tulisi olla korkeampia ja niissä pitäisi olla enemmän vapaata polvitilaa. Nykyinen itsepalvelutiski toimii muuten hyvin, mutta uusimisen yhteydessä siihen voisi tehdä käsijohteen, jotta siitä olisi helpompi pitää kiinni.

Kuva: Palautuspöytä

Palautuspöydän voisi valita siten, että sen alla olisi vapaata polvitilaa. Tämä helpottaisi astioiden palauttamista apuvälineiden kanssa.

Jääkaapin ja ilmalämpöpumpun aiheuttamaan taustameluun tulisi puuttua, sillä tämä ylittää selvästi raja-arvot. Induktiosilmukan, opasteen ja liiketunnistimien hankkimisen tarpeellisuutta ruokalaan voi harkita seuraavan remontin yhteydessä.

Kuva: Jääkaappi

Majoitustilat

Kuva: Yleiskuva majoitustiloista

Seuraavan remontin yhteydessä pistorasiat pitäisi asentaa korkeammalle. Vaatekaapin käyttöä helpottaisivat ulosvedettävät tankotelineet, hyllyt tai korit. Isot ikkunat ovat hankalasti avattavia ja tuuletusikkunan salpa on turhan korkealla, joten seuraavassa kohderemontissa asia olisi syytä huomioida.

Esteetön wc sekä puku ja pesutilat

Kuva: Inva wc:n ovi ja opaste

Opastemerkki tiloihin tulisi siirtää pois ovesta seinään oven aukeamispuolelle, jotta se näkyy oven ollessa avattuna. Siinä voisi olla ymmärtämistä helpottava pyörätuolisymboli.

Kuva: Suihku

Suihkussa käymistä varten tilaan olisi pyyhettä ja vaatteita varten hyvä asentaa paremmat vaatekoukut sekä laskutilaa. Suihkuun voisi asentaa suihkuistuimen ja tukikaiteita. Suihkun lattialle voisi hankkia liukastumista estävän maton. Peili voisi olla suurempi, jotta itsensä voisi nähdä paremmin pyörätuolistakin. Seiniin sijoitettavat käsijohteet helpottaisivat liikkumista. Tilaan voisi hankkia keppitelineen.

Kuva: Wc- istuin

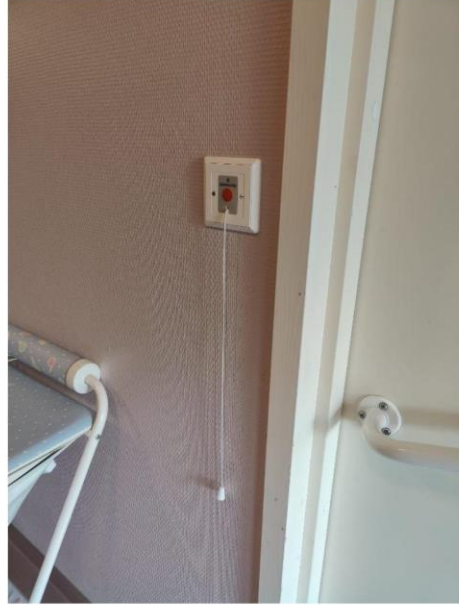
Välitöntä korjaamista vaatii se, että wc-paperia ei pysty ottamaan istuimella istuen. Seuraavan remontin yhteydessä käsitukien paikat pitäisi määrittää raja-arvojen avulla ja miettiä tukijalkojen ja käsisuihkun asentamista niihin.

Käsienpesuallas odottaa pikaista vaihtamista, ja sen asentamisen yhteydessä pitäisi varmistaa, että allasta pystyy käyttämään myös pyörätuolissa istuen. Kosketusvapaa hana helpottaisi käyttöä. Käsipyyhetelineen voisi sijoittaa jonkin verran alemmas.

Kuva: Käsienpesuallas

Hälytysjärjestelmä on toimiva, mutta lattian rajaan asennettava vaakasuuntainen naru parantaisi sitä, että hälytys olisi helpompi tehdä joka puolelta huonetta.

Kuva: Hälytysjärjestelmä

Kokemusasiantuntijoiden näkemykset

Näkövammaisten kokemusasiantuntijoiden kierroksella korostui kontrastien tarve. Ovien karmien valkoinen väri on hyvä, mutta tämänhetkiset valkoiset ovet olisi hyvä maalata värillisiksi tai jopa keskenään eri värisiksi. Tämä helpottaisi ovien erottamista seinistä sekä eri tilojen erottamista toisistaan. Silmien korkeudella sijaitseva näköraita ovissa auttaisi näkemään oven paikan. Kontrastit huoneen sisällä esim. seinän ja verhojen välillä auttaisivat hahmottamaan tilaa.

Kuva: Valkoiset ovet käytävällä

Vaikka muunneltavat tilat satunnaisen pyörätuolikäytön kannalta ovat hyvät, näkövammaiselle tämä voi tuoda lisää ongelmia. On olennaista, että huonekalut pysyvät paikallaan koko käytön ajan. Näin näkövammaisen oppii tuntemaan käyttämänsä tilaa. Seinien vierustat olisi hyvä jättää tyhjiksi, jotta näkövammaisen pystyy käyttämään seinää apuna kulkiessaan. Suorakulmaiset pöydät ovat pyöreitä helpommat hahmottaa ja niiden avulla on helpompi suunnistaa.

Kuva: Kokemusasiantuntijat tutkimassa tiloja

Kuva: Kokemusasiantuntijat ruokalassa

Lattiassa sijaitsevat matot helpottavat näkövammaisen kulkemista, sillä niitä pystyy seuraamaan kepin kanssa. Lattiaan voisi asentaa kulkuliuskan, jota pitkin suunnistaminen olisi helpompaa. Ovet on pidettävä joko kokonaan auki tai kiinni, koska puoliksi auki oleva ovi on vaikea hahmottaa ja aiheuttaa törmäämisvaaran. Käytävällä sijaitseva valaisin on liian alhaalla, sillä siihen voi kolauttaa päänsä. Ruokatilaa ei pysty tekemään täysin näkövammaiselle esteettömäksi, vaan vieraisissa tiloissa avustettavia tilanteita löytyy aina.

Kuva: Kokemusasiantuntijat aulassa

Seurakunnalla olisi hyvä olla nettisivuillaan sanakartta, jossa selostetaan rakennusten pohjapiirros ja huonekalujen sijainti. Näin näkövammaisen pystyisi tutustumaan tilaan jo etukäteen.

Liite 2 ESKEH-lomakkeet

Rakennetun ympäristön esteettömyyskartoitus

ESKEH / Invalidiliitto ry 2018

1 SISÄÄNKÄYNTI

Sijainti: _____

Mitta

K E Ek

- 1.0 Onko sisäänkäynti helposti havaittava?
- 1.1 Onko sisäänkäynti katettu?
- 1.2 Onko sisäänkäynti valaistu?
- sisäänkäynnin valaistusvoimakkuus _____ lx $\geq 50-200$ lx
- 1.3 Onko sisäänkäynti merkitty opasteella?

Opasteet sisäänkäynnissä kartoitetaan lomakkeiden Opasteet ulkona ja Opasteet sisällä avulla

Sisäänkäynnin edusta

- 1.4 Onko ulko-oven edessä tasanne?
- tasanteen koko: suositus 1800 x 1800 mm ja määräys 1500 mm x 1500 mm
- tasanteen pituus _____ mm 1800 mm
- tasanteen leveys _____ mm 1800 mm
- 1.5 Onko sisäänkäynnin edustassa sulanapitojärjestelmä?
- 1.6 Onko sisäänkäynnin läheisyydessä pyöräpysäköinti?
- onko pyörien säilytysalue kulkuväylän ulkopuolella?
- erottuuko säilytysalue tummuuskontrastilla ympäristöstä?
- 1.7 Onko sisäänkäynnin edustalla istuimia? (esim. taksin odottamista varten)
- sijaitsevatko istuimet katoksessa (sateen suojaassa)?
- onko istuimet sijoitettu kulkuväylän ulkopuolelle?
- erottuuko istuinten alue materiaali- tai tummuuskontrastina?
- erottuvatko kalusteet tummuuskontrastina ympäristöstä?
- istuinkorkeus/-korkeudet _____ mm 300 mm
- _____ mm 450 mm
- _____ mm 500-550 mm
- onko osassa istuimia selkänöjä?
- onko osassa istuimia käsinojat?
- onko istuinosa suora? (ei taaksepäin kallistunut)

Sivu 1 ()

Rakennetun ympäristön esteettömyyskartoitus

ESKEH / Invalidiliitto ry 2018

- onko istuimen jalkatila avoin?
- 1.8 Onko ulko-oven yhteydessä jalkasäleikköä / ritilä?
- jalkasäleikön tasoeron korkeus _____ mm ≤ 20 mm
- jalkasäleikön rakojen leveys _____ mm ≤ 5 mm

Sisäänkäyntiin liittyvät portaat kartoitetaan lomakkeilla Portaat ulkona tai Portaat sisällä

Sisäänkäyntiin liittyvät luiskat kartoitetaan lomakkeilla Luiska ulkona tai Luiska sisällä

Ovikello ja -puhelin

Mitta

K E Ek

Kriteeri

- 1.9 Onko ulko-oven yhteydessä ovikello (summeri)?
- erottuuko ovikello tummuuskontrastin avulla taustasta?
- ovikellon keskikohdan sijoituskorkeus maasta _____ mm 900-1100 mm
- ovikellon etäisyys nurkasta _____ mm ≥ 400 mm
- onko ovikellon yhteydessä opaste?
- tekstin kirjainkoko _____ mm ≥ 15 mm
- onko ovikello valaistu?
- kuuluuko oven avautumisesta äänimerkki?
- onko oven avautumisen äänimerkin yhteydessä valo-opaste?
- 1.10 Onko oven yhteydessä ovipuhelin?
- erottuuko ovipuhelin tummuuskontrastin avulla taustasta?
- ovipuhelimen korkeus maasta _____ mm 900-1100 mm
- ovipuhelimen etäisyys nurkasta _____ mm ≥ 400 mm
- onko ovipuhelin varustettu
- äänimerkillä?
- valomerkillä?
- onko ovipuhelimen yhteydessä opaste?
- tekstin kirjainkoko _____ mm ≥ 15 mm
- onko summeri/ovipuhelin valaistu?
- Ulko-ovi
- 1.12 Onko ovi helposti hahmotettavissa? (erottuu tummuuskontrastin avulla)
- 1.13 Onko oven vieressä avautumispuolella vapaa tila?

Sivu 2 ()

• oven ulkopuolella	<input type="text" value="760"/> mm	≥ 400 mm
• oven sisäpuolella	<input type="text" value=""/> mm	≥ 400 mm
<i>määräys 400 mm ulkopuolella ja suositus 400 mm myös sisäpuolella</i>		
1.14 Oven kulkuaukon vapaa leveys?	<input type="text" value="895"/> mm	≥ 850 mm
1.15 Onko ovi kynnyksetön?	☐ ☒ ☐	
1.16 Kynnyksen korkeus?	<input type="text" value="15"/> mm	≤ 20 mm
1.17 Kynnyksen malli		
• suorareunainen	☒ ☐ ☐	
• porrastettu	☐ ☐ ☐	
• viistetty	☐ ☐ ☐	
• pyöristetty	☐ ☐ ☐	
• luiskattu (lisätty kynnyksiluiska tai -kiila)		
• kynnyksessä olevan luiskan kaltevuus	<input type="text" value=""/> mm	≤ 8 %
• muu (esim. alas laskeutuva tiivistekynnys tai magneetikynnys)	<input type="text" value=""/>	
1.18 Onko ulko-ovi		
• käsin avattava kääntyvä saranaovi?	☒ ☐ ☐	
• käsin avattava liukuovi?	☐ ☒ ☐	
• sähköisesti avattava ovi?	☐ ☒ ☐	
• automaattisesti avautuva ovi?	☐ ☐ ☐	
• pyöröovi?	☐ ☐ ☐	
1.19 Käsin avattava ovi		
• painikkeen / vetimen käyttökorkeus	<input type="text" value="1230"/> mm	900-1100 mm
• erottuuko oven painike / vedin tummuuskontrastina taustasta?	☒ ☐ ☐	
• oven avaamiseen tarvittava voima	<input type="text" value="3,45"/> KG	≤ 10 N (1 kg)
• onko ovi avattavissa yhdellä kädellä?	☒ ☐ ☐	
1.20 Sähköisesti avattava ovi		
• onko avauspainike helposti käytettävissä kohdassa?	☐ ☐ ☐	
• erottuuko avauspainike tummuuskontrastina taustasta?	☐ ☐ ☐	
• onko avauspainike merkitty pyörätuolisymbolilla?	☐ ☐ ☐	
• onko avauspainikkeessa kohomerkinä?	☐ ☐ ☐	
• avauspainikkeen sijoituskorkeus	<input type="text" value=""/> mm	900-1100 mm

Sivu 3 ()

• avauspainikkeen etäisyys nurkasta	<input type="text" value=""/> mm	≥ 400 mm
• onko ovesa turvatunnistin, ettei ovi tule päälle?	☐ ☐ ☐	
• kuinka kauan ovi pysyy auki	<input type="text" value=""/> s	≥ 25 s
• onko oven aukeamiskaari merkitty lattiaan?	☐ ☐ ☐	
1.21 Automaattisesti avautuva ovi		
• reagoiko tunnistin eri pituisiin / eri korkeudella kulkeviin henkilöihin?	☐ ☐ ☐	
• onko ovesa turvatunnistin, ettei ovi tule päälle?	☐ ☐ ☐	
• kuinka kauan ovi pysyy auki	<input type="text" value=""/> s	≥ 25 s
• onko oven aukeamiskaari merkitty lattiaan?	☐ ☐ ☐	
1.22 Pyöröovi		
• onko pyöröoven yhteydessä vaihtoehtoinen esteetön ovi?	☐ ☐ ☐	
1.23 Onko ovi läpinäkyvä?	☒ ☐ ☐	
• onko ovesa kontrastimerkinä?	☒ ☐ ☐	
• kontrastimerkintöjen sijoituskorkeus lattiasta	<input type="text" value=""/> mm	1000 ja
(suositus kahdella korkeudella)	<input type="text" value=""/> mm	1400-1600 mm
1.24 Onko oven alareuna suojattu potkulevyllä?	☒ ☐ ☐	
1.25 Onko ovi mahdollista pitää aukiasennossa?	☒ ☐ ☐	
• onko aukipolaitte sijoitettu niin, ettei se aiheuta törmäysvaaraa?	☒ ☐ ☐	
Tuulikaappi	Mitta	K E Ek Kriteeri
1.26 Onko sisäänkäynnissä tuulikaappi?	☒ ☐ ☐	
• tuulikaapin vapaa leveys?	<input type="text" value="3140"/> mm	≥ 1500 mm
• tuulikaapin vapaa syvyys?	<input type="text" value="2430"/> mm	≥ 1500 mm
<i>(tuulikaapin oven avautuessa tuulikaappiin syvyys 1500mm + oven avautumistila)</i>		
1.27 Tuulikaapin lattia on tasainen? (ei tasoeroja)	☒ ☐ ☐	
• tuulikaapin lattian tasoerot	<input type="text" value=""/> mm	≤ 20 mm
• tuulikaapin kumimatto/ritilä on helppokulkuinen	☒ ☐ ☐	
• maton/ritilän rakojen leveys	<input type="text" value="14"/> mm	≤ 5 mm
1.28 Valaistusvoimakkuus?	<input type="text" value="285"/> lx	200-300 lx
1.29 Onko tuulikaapin ovi helposti hahmotettavissa?	☐ ☒ ☐	
1.30 Avautuuko tuulikaapin ovi ulospäin? (eli ei tuulikaappiin)	☒ ☐ ☐	
Tuulikaapin (sisä)ovi	Mitta	K E Ek Kriteeri

Sivu 4 ()

1.31 Onko ovi helposti hahmotettavissa? (erottuu tummuuskontrastin avulla)	☒	☐	☐	
1.32 Onko oven ulkopuolella vapaa tila avautumispuolella?	☒	☐	☐	
määräys 400 mm vapaa tila	<input type="text" value="680"/>	mm		≤ 400 mm
1.33 Onko oven sisäpuolella vapaa tila avautumispuolella?	☒	☐	☐	
suositus 400 mm vapaa tila	<input type="text" value="3200"/>	mm		≤ 400 mm
1.34 Oven kulkuaukon vapaa leveys	<input type="text" value="895"/>	mm		≥ 850 mm
1.35 Onko ovi kynnyksetön?	☒	☐	☐	
1.36 Kynnyksen korkeus	<input type="text"/>	mm		≤ 20 mm
1.37 Kynnyksen malli				
• suorareunainen	☐	☐	☐	
• porrastettu	☐	☐	☐	
• viistetty	☐	☐	☐	
• pyörästetty	☐	☐	☐	
• luiskattu (lisätty kynnysluiska tai -kiilla)	☐	☐	☐	
• kynnyksessä olevan luiskan kaltevuus	<input type="text"/>	mm		≤ 8 %
• muu (esim. alas laskeutuva tiivistekynnys tai magneettikynnys)	<input type="text"/>			
1.38 Onko tuulikaapin ovi				
• käsin avattava kääntyvä saranaovi?	☒	☐	☐	
• käsin avattava liukuovi?	☐	☐	☐	
• sähköisesti avattava ovi?	☐	☐	☐	
• automaattisesti avautuva ovi?	☐	☐	☐	
• pyöröovi?	☐	☐	☐	
1.39 Käsin avattava ovi				
• painikkeen / vetimen käyttökorkeus	<input type="text" value="1000"/>	mm		900-1100 mm
• erottuuko oven painike / vedin tummuuskontrastina taustasta?	☒	☐	☐	
• oven avaamiseen tarvittava voima	<input type="text" value="4,5"/>	KG		≤ 10 N (1 kg)
• onko ovi avattavissa yhdellä kädellä?	☒	☐	☐	
1.40 Sähköisesti avattava ovi				
• onko avauspainike helposti käytettävissä kohdassa?	☐	☐	☐	
• erottuuko avauspainike tummuuskontrastina taustasta?	☐	☐	☐	
• onko avauspainike merkitty pyörätuolisymbolilla?	☐	☐	☐	

Sivu 5 ()

• onko avauspainikkeessa kohomerkinä?	☐	☐	☐	
• avauspainikkeen sijoituskorkeus	<input type="text"/>	mm		900-1100 mm
• avauspainikkeen etäisyys nurkasta	<input type="text"/>	mm		≥ 400 mm
• onko ovesta turvatunnistin, ettei ovi tule päälle?	☐	☐	☐	
• kuinka kauan ovi pysyy auki	<input type="text"/>	s		≥ 25 s
• onko oven aukeamiskaari merkitty lattiaan?	☐	☐	☐	
1.41 Automaattisesti avautuva ovi				
• reagoiko tunnistin eri pituisiin / eri korkeudella kulkeviin henkilöihin?	☐	☐	☐	
• onko ovesta turvatunnistin, ettei ovi tule päälle?	☐	☐	☐	
• kuinka kauan ovi pysyy auki	<input type="text"/>	s		≥ 25 s
• onko oven aukeamiskaari merkitty lattiaan?	☐	☐	☐	
1.42 Pyöröovi				
• onko pyöröoven yhteydessä vaihtoehtoinen esteetön ovi?	☐	☐	☐	
1.43 Onko ovi lasia?	☒	☐	☐	
• onko lasi jaettu vaakasunnassa?	☒	☐	☐	
• onko lasissa kontrastimerkinnot?	☒	☐	☐	
• kontrastimerkintöjen sijoituskorkeus ja -korkeudet lattiaista	<input type="text"/>	mm		1000 ja
(suositus kahdella korkeudella)	<input type="text"/>	mm		1400-1600 mm
1.44 Onko oven alareunassa potkulevy / lasiosassa umpiosa?	☐	☐	☐	
• potkulevyn / umpiosan korkeus?	<input type="text" value="330"/>	mm		≥ 300 mm
1.45 Onko ovi mahdollista pitää aukiasennossa?	☒	☐	☐	
• onko aukipolaitte sijoitettu niin, ettei se aiheuta törmäysvaaraa?	☐	☒	☐	
Vaihtoehtoinen esteetön sisäänkäynti	Mitta	K	E	Ek
1.46 Jos pääsisäänkäynti ei ole esteetön, niin onko kohteeseen vaihtoehtoinen esteetön sisäänkäynti? (täytä oma lomake)	☐	☒	☐	
1.47 Matka pääsisäänkäynniltä vaihtoehtoiselle sisäänkäynnille	<input type="text"/>	m		
(suositus mahdollisimman lähellä)				
1.48 Onko kulku vaihtoehtoiselle sisäänkäynnille opastettu?	☐	☐	☐	
• onko opasteessa pyörätuolisymboli?	☐	☐	☐	
• onko opasteeseen merkitty etäisyys vaihtoehtoiselle sisäänkäynnille?	☐	☐	☐	
(suositus jos etäisyys on ≥ 50 m)				

Sivu 6 ()

Täytä vaihtoehtoisesta sisäänkäynnistä oma lomake 1 Sisäänkäynti ja ulko-ovi

Kulunvalvonta / työaikapäätte	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
1.49 Onko sisäänkäynnin yhteydessä työaikapäätte / kulunvalvontalaite?		☐	☒	☐	
• sijaitseeko työaikapäätte oven aukeamispuolella?		☐	☐	☐	
• erottuuko työaikapäätte tummuuskontrastin avulla taustasta?		☐	☐	☐	
• työaikapäätteen korkeus maasta	<input type="text"/> mm				850-1100 mm
• etäisyys nurkasta	<input type="text"/> mm				≥ 400 mm
• onko työaikapäätte varustettu		☐	☐	☐	
• äänimerkillä?		☐	☐	☐	
• valomerkillä?		☐	☐	☐	
• onko työaikapäätteen yhteydessä opaste?		☐	☐	☐	
• tekstin kirjainkoko	<input type="text"/> mm				≥ 15 mm
• onko työaikapäätte valaistuu?		☐	☐	☐	

Lisätietoja

Sivu 7 ()

2 OPASTUS SISÄLLÄ

Sijainti:

Rakennuksen pääopaste	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
2.0 Onko sisäänkäynnin välittömässä läheisyydessä rakennuksen pääopaste?		☐	☒	☐	
• onko pääopasteen yhteydessä pohjapiirros rakennuksesta?		☐	☐	☐	
• onko pääopaste digitaalinen?		☐	☐	☐	
2.1 Onko opaste helposti havaittavissa?		☐	☐	☐	
2.2 Onko opaste läheltä katsottavissa? (pääsy opasteen ääreen)		☐	☐	☐	
2.3 Onko esteettömät kulkureitit merkitty pyörätuolisymbolilla?		☐	☐	☐	
2.4 Onko opasteessa tärkeimmät toiminnot, joihin sisäänkäynnistä pääsee?		☐	☐	☐	
• onko opasteessa hissien sijainnit?		☐	☐	☐	
• onko opasteessa esteettömien wc-tilojen sijainnit?		☐	☐	☐	
• onko opasteessa asiointitilojen sijainnit?		☐	☐	☐	
• onko opasteessa induktiosilmukalla varustetut tilat?		☐	☐	☐	
2.5 Onko pääopaste sijoitettu kulkuväylän ulkopuolelle? (ei törmäysvaaraa)		☐	☐	☐	
2.6 Opasteen informaatioalueen keskikohta maasta (RT 91-11282)	<input type="text"/> m				1,4 m - 1,6 m
2.7 Opasteen tekstin kirjainkoko suhteessa katseluetäisyyteen (RT 91-11282)					
• noin metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus	<input type="text"/> mm				15 mm
• noin 2 metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus	<input type="text"/> mm				25-40 mm
• yli 3 metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteissa kirjaimien korkeus	<input type="text"/> mm				70 - 100 mm
• onko opasteessa helppolukuinen kirjaintyyppi?		☐	☐	☐	
• onko opasteessa symboleja?		☐	☐	☐	
• onko opasteessa kohotekstiä tai -symboleja?		☐	☐	☐	
• onko opasteessa pistekirjoitusta?		☐	☐	☐	
• pistekirjoituksen sijoituskorkeus	<input type="text"/> m				1,3 m-1,4 m
• onko opasteessa tummuuskontrasti merkintöjen ja taustan välillä?		☐	☐	☐	
• onko opasteen pinta himmeä ja häikäisemätön?		☐	☐	☐	
• onko opaste tasaisesti valaistuu?		☐	☐	☐	
2.8 Onko pääopasteessa ääniopaste?		☐	☐	☐	

Sivu 1 ()

• onko ääniopasteessa liiketunnistin?	☐	☐	☐		
2.9 Kuuluuko pääopasteeseen kohokartta?	☐	☐	☐		
• sijaitseeko kohokartta helposti havaittavassa paikassa?	☐	☐	☐		
• onko kohokartta katettu?	☐	☐	☐		
• onko kohokartan telineessä kepillä tunnistettava alapiena?	☐	☐	☐		
• kohokartan asennuskorkeus <input type="text"/> mm				900 mm	
Kulunohjaus rakennuksessa	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
2.10 Ovatko opasteet helposti havaittavassa paikassa?	☐	☒	☐		
2.11 Onko opasteita tasaisin välimatkoin kulkureiteillä?	☐	☐	☐		
2.12 Onko opasteita paikoissa, joissa käyttäjä joutuu valitsemaan reitin?	☐	☐	☐		
2.13 Opasteiden sijainti					
• kulkuväylän yläpuolella?	☐	☐	☐		
• kulkuväylän yläpuolelle olevien opasteiden alareunat lattiasta <input type="text"/> mm				≥ 2100 mm	
• kulkuväylän varrella seinällä tai muussa kiinteässä rakenteessa?	☐	☐	☐		
• onko opasteet sijoitettu niin, etteivät ne aiheuta törmäysvaaraa?	☐	☐	☐		
2.14 Onko opasteissa merkitty esteettömät reitit? (pyörätuolisymboli)	☐	☐	☐		
2.15 Onko opasteissa esteettömät tilat, esim. esteetön wc? (pyörätuolisymboli)	☐	☐	☐		
2.16 Onko opaste läheltä katsottavissa? (pääsy opasteen ääreen)	☐	☐	☐		
2.17 Opasteen informaatioalueen keskikohta lattiasta (RT 91-11282) <input type="text"/> m				1,4 m -1,6 m	
2.18 Opasteen tekstin kirjainkoko suhteessa katseluetäisyyteen (RT 91-11282)					
• noin metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus <input type="text"/> mm				15 mm	
• noin 2 metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus <input type="text"/> mm				25-40 mm	
• yli 3 metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteissa kirjaimien korkeus <input type="text"/> mm				70 -100 mm	
• onko opasteissa helppolukuinen kirjaintyyppi?	☐	☐	☐		
• onko opasteissa symboleja?	☐	☐	☐		
• onko opasteissa kohotekstiä tai -symboleja?	☐	☐	☐		
• onko opasteissa pistekirjoitusta?	☐	☐	☐		
• pistekirjoituksen sijoituskorkeus <input type="text"/> m				1,3 m-1,4 m	
• onko opasteissa tummuuskontrasti merkintöjen ja taustan välillä?	☐	☐	☐		
• onko opasteen pinta himmeä ja häikäisemätön?	☐	☐	☐		
• onko opaste tasaisesti valaistunut?	☐	☐	☐		

Sivu 2 ()

2.19 Onko kulkuväylillä suuntaopasteet?	☐	☐	☐		
• onko opaste sijoitettu kohtiin, joissa valitaan kulkusuunta?	☐	☐	☐		
Lattiaopasteet	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
2.20 Onko kohteen kulkureiteillä huomiolaattoja tai -merkintöjä?	☐	☒	☐		
• erottuvatko ne tummuuskontrastina lattiasta?	☐	☐	☐		
• ovatko ne kohomerkintöjä, jotka tuntuvat jalan alla?	☐	☐	☐		
• koholistojen leveys <input type="text"/> mm				20-30 mm	
• koholistojen korkeus <input type="text"/> mm				5 mm	
2.21 Onko risteyskohdat merkitty huomiomerkinnät?	☐	☐	☐		
• erottuvatko ne tummuuskontrastina lattiasta?	☐	☐	☐		
• ovatko ne kohomerkintöjä, jotka tuntuvat jalan alla?	☐	☐	☐		
2.22 Onko kulkureiteillä olevissa tasoeroista lattiassa huomiomerkinnät?	☐	☐	☐		
• erottuvatko ne tummuuskontrastina lattiasta?	☐	☐	☐		
• ovatko ne kohomerkintöjä, jotka tuntuvat jalan alla?	☐	☐	☐		
Huomiomerkintöjen paikat ja mitoitus lomakkeissa Portaat sisällä ja Luiskat sisällä					
Kerrosopaste	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
2.23 Onko kerrosopasteet hissien välittömässä läheisyydessä?	☐	☐	☐		
2.24 Onko kerrosopasteista kerrosnumero?	☐	☐	☐		
2.25 Onko kerrostasanteilla kerrosnumeron lisäksi opaskartat?	☐	☐	☐		
2.26 Onko opasteissa merkitty esteettömät reitit? (pyörätuolisymboli)	☐	☐	☐		
2.27 Onko opasteissa merkitty esteettömät tilat esim. wc? (pyörätuolisymboli)	☐	☐	☐		
2.28 Onko opaste läheltä katsottavissa? (pääsy opasteen ääreen)	☐	☐	☐		
2.29 Opasteen informaatioalueen keskikohta maasta (RT 91-11282) <input type="text"/> m				1,4 m -1,6 m	
2.30 Opasteen tekstin kirjainkoko suhteessa katseluetäisyyteen (RT 91-11282)					
• noin metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus <input type="text"/> mm				15 mm	
• noin 2 metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus <input type="text"/> mm				25-40 mm	
• yli 3 metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteissa kirjaimien korkeus <input type="text"/> mm				70 -100 mm	
• onko opasteissa käytetty helppolukuista kirjaintyyppiä?	☐	☐	☐		

Sivu 3 ()

• onko opasteessa käytetty symboleja?		☐	☐	☐		
• onko kohokirjoitusta tai -symboleja?		☐	☐	☐		
• onko opasteessa pistekirjoitusta?		☐	☐	☐		
• pistekirjoituksen sijoituskorkeus	<input type="text" value=""/>	m			1,3 m-1,4 m	
• onko opasteessa tummuuskontrasti merkintöjen ja taustan välillä?		☐	☐	☐		
• onko opasteen pinta himmeä ja häikäsemätön?		☐	☐	☐		
• onko opaste tasaisesti valaistu?		☐	☐	☐		
Tilaopasteet	Mitta		K	E	Ek	Kriteeri
2.31 Onko huoneet / tilat merkitty opasteilla?			☒	☐	☐	
• onko opasteet sijoitettu seinään oven aukeamispuolelle?			☒	☐	☐	
2.32 Opasteen informaatioalueen keskikohta maasta (RT 91-11282)	<input type="text" value="1,9"/>	m				1,4 m -1,6 m
2.33 Opasteen tekstin kirjainkoko suhteessa katseluetäisyyteen (RT 91-11282)						
• noin metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus	<input type="text" value=""/>	mm				15 mm
• noin 2 metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus	<input type="text" value="55"/>	mm				25-40 mm
• yli 3 metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteissa kirjaimien korkeus	<input type="text" value=""/>	mm				70 -100 mm
• onko opasteessa käytetty helppolukuista kirjaintyyppiä?			☒	☐	☐	
• onko opasteessa käytetty symboleja?			☐	☒	☐	
• onko kohokirjoitusta tai -symboleja?			☐	☒	☐	
• onko opasteessa pistekirjoitusta?			☐	☒	☐	
• pistekirjoituksen sijoituskorkeus	<input type="text" value=""/>	m				1,3 m-1,4 m
• onko opasteessa tummuuskontrasti tekstin / symbolin ja taustan välillä?			☒	☐	☐	
• onko opasteen pinta himmeä ja häikäsemätön?			☒	☐	☐	
• onko opaste tasaisesti valaistu?			☐	☒	☐	
2.34 Onko tilaopasteen lähellä induktiosilmukan kuuluvuuskartta?			☐	☒	☐	
Ilmoitustaulut	Mitta		K	E	Ek	Kriteeri
2.35 Onko tiedotuksiin käytettävä ilmoitustaulu selkeä?			☒	☐	☐	
2.36 Onko ilmoitustaulu läheltä katsottavissa? (pääsy opasteen ääreen)			☒	☐	☐	
2.37 Otsikoiden / pysyvän tiedon tekstin kirjainkoko	<input type="text" value="5"/>	mm				≥ 15 mm
2.38 Onko ilmoituksissa tummuuskontrasti tekstin ja taustan välillä?			☒	☐	☐	
2.39 Onko ilmoitustaulu valaistu?			☐	☒	☐	
Turvallisuusopasteet						

Sivu 4 ()

2.40 Onko poistumistieopasteisiin merkitty esteetön poistumisreitti?	☒	☐	☐	
2.41 Onko lattiassa jälkivalaisevat poistumistieopasteet?	☐	☒	☐	
<u>Lisätietoja</u>				
<hr/>				
<hr/>				
<hr/>				
<hr/>				
<hr/>				
<hr/>				
<hr/>				
<hr/>				
<hr/>				
<hr/>				

Sivu 5 ()

4 SISÄOVI

Sijainti: _____

	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
4.0 Onko ovi helposti hahmotettavissa? (erottuu tummuuskontrastin avulla)		☒	☐	☐	
4.1 Vapaan tilan koko (pyörähäydyspyyrä)					
• oven ulkopuolella?	1700 mm				≥ Ø 1500 mm
• oven sisäpuolella?	1700 mm				≥ Ø 1500 mm
4.2 Onko oven vieressä avautumispuolella vapaa tila oven avaamista varten?		☒	☐	☐	
• oven ulkopuolella?	mm				≤ 400 mm
• oven sisäpuolella?	mm				≤ 400 mm
4.3 Kulkuaukon vapaa leveys					
• kulkuväyillä? (määräys ≥ 850 mm)	1700 mm				≥ 850 mm
• huonetiloihin? (määräys ≥ 800 mm)	900				≥ 800 mm
4.4 Onko ovi kynnyksetön?		☐	☒	☐	
Kynnyksen korkeus?	20 mm				≤ 20 mm
Kynnyksen malli					
• suorareunainen		☒	☐	☐	
• porrastettu		☒	☐	☐	
• viistetty		☐	☐	☐	
• pyöristetty		☐	☐	☐	
• luiskattu (lisätty kynnyksluiska tai -kiila)		☐	☐	☐	
• kynnyksessä olevan luiskan kaltevuus?	mm				≤ 8 %
• muu (esim. alas laskeutuva tiivistekynnys tai magneettikynnys)					
4.5 Oven avaamiseen tarvittava voima?	0,55 kg				10 N (1 kg)
4.6 Onko ovi					
• käsin avattava kääntyvä saranaovi?		☒	☐	☐	
• käsin avattava liukuovi?		☐	☐	☐	
• sähköisesti avattava ovi?		☐	☐	☐	
• automaattisesti avautuva ovi?		☐	☐	☐	

Sivu 1 ()

4.7 Käsin avattava ovi					
• painikkeen / vetimen käyttökorkeus?	1000 mm				900-1100 mm
• erottuuko oven painike / vedin tummuuskontrastina taustasta?		☒	☐	☐	
• oven avaamiseen tarvittava voima?	1 KG				≤ 10 N (1 kg)
• onko ovi avattavissa yhdellä kädellä?		☒	☐	☐	
4.8 Sähköisesti avattava ovi					
• onko avauspainike helposti käytettävissä kohdassa?		☐	☐	☐	
• erottuuko avauspainike tummuuskontrastina taustasta?		☐	☐	☐	
• onko avauspainike merkitty pyörätuolisymbolilla?		☐	☐	☐	
• onko avauspainikkeessa kohomerkinä?		☐	☐	☐	
• avauspainikkeen sijoituskorkeus?	mm				900-1100 mm
• avauspainikkeen etäisyys nurkasta?	mm				≥ 400 mm
• onko ovesa turvatunnistin, ettei ovi tule päälle?		☐	☐	☐	
• kuinka kauan ovi pysyy auki?	s				≥ 25 s
• onko oven aukeamiskaari merkitty lattiaan?		☐	☐	☐	
4.9 Automaattisesti avautuva ovi					
• reagoiko tunnistin eri pituisiin / eri korkeudella kulkeviin henkilöihin?		☒	☐	☐	
• onko ovesa turvatunnistin, ettei ovi tule päälle?		☐	☐	☐	
• kuinka kauan ovi pysyy auki?	s				≥ 25 s
• onko oven aukeamiskaari merkitty lattiaan?		☐	☐	☐	
4.10 Onko ovi mahdollista pitää aukiasennossa?		☒	☐	☐	
• onko aukipitalaite sijoitettu niin, ettei se aiheuta törmäysvaaraa?		☐	☒	☐	
4.11 Onko ovi lasia?					
• onko lasi jaettu vaakasunnassa?		☒	☐	☐	
• onko lasissa kontrastimerkinnot?		☐	☐	☐	
• kontrastimerkintöjen sijoituskorkeus lattiasta?	mm				1000 ja
(suositus kahdella korkeudella)	mm				1400-1600 mm
4.12 Onko oven alareunassa potkulevy / lasiovessa umpiosa?		☐	☒	☐	
• potkulevyn / umpiosan korkeus?					≥ 300 mm

Lisätietoja

Sivu 2 ()

8 AULA

Sijainti: _____

Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
8.1 Tilassa olevan vapaan kääntymistilan koko?	<input type="text" value="4250"/>	mm		Ø ≥ 1500 mm
8.2 Tilassa olevien kulkuväylien vapaa leveys kalusteidenkin kohdalla?	<input type="text" value="4250"/>	mm		≥ 900 mm
8.3 Onko aulan lattia tasainen?			☒	☐
8.4 Onko aulan lattian pinta kova?			☒	☐
8.5 Onko aulan lattian pinta märkänäkin luistamaton?			☒	☐
8.6 Onko aulan lattian pinta tasavärinen?			☐	☒
<i>(pinnassa ei ole raitoja tai kuvioita, jotka voivat aiheuttaa vaikutelman mm. tasoerosta)</i>				
8.7 Erottuuko aulan lattia tummuuskontrastiin seinistä?			☒	☐
Säilytyslokerot ja -kaapit	Mitta		K	E
8.8 Onko aulassa kaappeja tai säilytyslokerointia?			☒	☐
• onko säilytyslokeroiden edusta vapaa (edessä ei ole penkkiä)?			☐	☐
• onko säilytyslokerointia sijoitettu eri korkeuksille?			☐	☐
• kaappien ja lokeroitten avaamismekanismien/lukon korkeus?	<input type="text"/>	mm		900-1100 mm
• ovatko niiden ovet ja lukot helppokäyttöisiä? (avaus, lukitus jne.)			☐	☐
• onko avaamismekanismi käytettävissä yhdellä kädellä?			☐	☐
• erottuvatko kaappien / lokeroitten numerot tummuuskontrastina taustasta?			☐	☐
• ovatko numerot käsin tunnistettavissa (kohonumero)?			☐	☐
• numeroiden koko?	<input type="text"/>	mm		≥ 15 mm
• onko lukollisten kaappien avainten numerointi selkeä?			☐	☐
Vaatesäilytys	Mitta		K	E
8.9 Onko aulassa vaatesäilytystilaa?			☒	☐
8.10 Vapaan tilan leveys vaatesäilytystilassa?	<input type="text" value="2100"/>	mm		≥ 1500 mm
8.11 Vapaan tilan syvyys vaatesäilytystilassa?	<input type="text" value="1900"/>	mm		≥ 1500 mm
• onko koukkuja tai tankoja eri korkeuksilla?			☐	☒
• koukkujen / tankojen korkeus/korkeudet?	<input type="text"/>	m		1,1 m - 1,2 m
	<input type="text" value="1600"/>	m		1,4 m - 1,6 m

Sivu 1 ()

• pääseekö naulakon ääreen apuvälineiden kanssa?			☒	☐
<i>(kalusteen alaosaan ei kenkätelineitä tai esim. korotettua sokkelia)</i>				
• onko naulakko tai vaatehänki sijoitettu siten, ettei se aiheuta törmäysvaaraa?			☐	☒
Muut kalusteet	Mitta		K	E
8.12 Onko aulassa istuimia?			☐	☒
• istuinkorkeus/-korkeudet	<input type="text"/>	mm		300 mm
	<input type="text"/>	mm		450 mm
	<input type="text"/>	mm		500-550 mm
• onko osassa istuimia selkänoja?			☐	☐
• onko osassa istuimia käsinojat?			☐	☐
• onko istuinosa tasainen?			☐	☐
• onko istuimen jalkatila avoin?			☐	☐
8.13 Onko aulassa laskutason/hyllyn?			☐	☐
• laskutason/hyllyn korkeus?	<input type="text"/>	mm		900 mm
8.14 Onko aulassa peiliä?			☒	☐
• peilin alareunan korkeus lattiasta?	<input type="text" value="700"/>	mm		300-800 mm
• peilin yläreunan korkeus lattiasta?	<input type="text" value="1890"/>	mm		≥ 2000 mm
• onko peiliin yhteydessä häikäsemätön valaisin?			☐	☒
Valaistus ja häikäisy	Mitta		K	E
8.15 Onko aula valaistu yhtenäisesti? (ei jää katvealueita)			☒	☐
• aulan valaistusvoimakkuus	<input type="text" value="75-240"/>	lx		≥ 300 lx
8.16 Onko aulassa valaistuksen ohjaus? (esim. liiketunnistin)			☐	☒
8.17 Onko aulan valaistus on häikäsemätön?			☒	☐
8.18 Aula on vapaa ikkunoista tulevasta häikäsevästä valosta? (vastavalohäikäisy)			☒	☐
8.19 Onko tilassa käytetty mattapintaisia materiaaleja			☒	☐
• seinissä?			☒	☐
• lattiassa?			☐	☒
• katossa?			☒	☐
• kalusteissa?			☐	☒
<i>(kiiltävät materiaalit aiheuttavat häikäisyä tai kiiltokuvastumista)</i>				
Ääniympäristö				

Sivu 2 ()

10.9 Onko oven sisäpuolella vaakasuuntainen lankavedin?	☒	☐	☐		
• lankavetimen pituus	<input type="text" value="600"/>	mm		600 mm	
• lankavetimen korkeus lattiasta	<input type="text" value="110"/>	mm		800 mm	
• onko lankavedin sijoitettu saranapuolelta alkaen?	☒	☐	☐		
10.1c Kynnyksen korkeus (määräys ≤ 20 mm)	<input type="text" value="8"/>	mm		≤ 20 mm	
• kynnyksen malli					
• suorareunainen?	☒	☐	☐		
• porrastettu?	☐	☐	☐		
• pyöristetty?	☐	☐	☐		
• luisuttu (kynnysluisika tai -kiila) / viistottu?	☐	☐	☐		
• joustava tai kokoonpainuva?	☐	☐	☐		
• muu, mikä?					
Mitoitus	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
10.11 Kiinteistä kalusteista vapaan tilan halkaisija (ns. pyörähdysympyrä)	<input type="text" value="2200"/>	mm			Ø1500 mm
<i>(määräys: halkaisijaltaan ≥ 1500 mm vapaa tila)</i>					
10.12 Onko kiinteät kalusteet sijoitettu niin, että niitä voi käyttää pyörätuolista käsin?	☒	☐	☐		
10.13 Onko wc-istuimen molemmin puolin vähintään 800 mm leveä vapaa tila?	☒	☐	☐		
vapaan tilan leveys wc-istuimen vasemmalla puolella	<input type="text" value="800"/>	mm			≥ 800 mm
vapaan tilan leveys wc-istuimen oikealla puolella	<input type="text" value="2000"/>	mm			≥ 800 mm
10.14 Jos tilassa on vain toisella puolella wc-istuinta vapaa tila, onko lähellä / vieressä toinen peilikuvana toimiva wc-tila?	☐	☐	☐		
10.15 Ulottuuko wc-istuimen vieressä oleva vapaa 800 mm leveä tila 200-300 mm wc-istuimen takalinjasta seinään?	☒	☐	☐		
WC-istuin	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
10.17 Onko wc-istuin					
lattiakiinnitteinen?	☒	☐	☐		
seinäkiinnitteinen?	☐	☒	☐		
korkeussäädettävä?	☐	☒	☐		
pesevä ja kuivaava?	☐	☒	☐		
10.18 Wc-istuimen korkeus (mitattuna lattiasta istuinrenkaan päälle)	<input type="text" value="470"/>	mm			450-480 mm
10.19 Wc-istuimen huuhtelu					
• painike (painonappi)?	☒	☐	☐		

Sivu 2 ()

• vedettävä nuppi?	☐	☒	☐		
• kosketusvapaasti (liiketunnistimella)?	☐	☒	☐		
• muu, mikä?	☐	☒	☐		
10.20 Onko wc-istuimen yhteydessä käsituet?	☒	☐	☐		
• onko käsituki wc-istuimen molemmilla puolilla?	☒	☐	☐		
• onko käsituet kiinnitetty seinään?	☐	☒	☐		
<i>(wc-istuimeen kiinnitettyjä ei suosittella yleisessä käytössä olevassa wc-tilassa)</i>					
• kääntyvätkö käsituet kevyesti ylös pystyasentoon ja alas vaakaa-asentoon?	☒	☐	☐		
• käsitukien korkeus lattiasta	<input type="text" value="820"/>	mm			750-800 mm
• ovatko käsituet korkeussäädettäviä?	☐	☒	☐		
• käsitukien etäisyys toisistaan (keskeltä keskelle mitattuna)	<input type="text" value="530"/>	mm			600 mm
• ulottuvatko käsituet wc-istuimen etureunan ohitse?	☒	☐	☐		
• onko käsituissa tukijalat?	☐	☒	☐		
• onko käsituessa wc-paperiteline?	☐	☒	☐		
• onko käsituessa käsisuihku?	☐	☒	☐		
10.21 Onko käsisuihku wc-istuimella istuessa käytettävissä?	☐	☒	☐		
10.22 Onko wc-paperi wc-istuimella istuessa käytettävissä?	☐	☒	☐		
Käsienpesuallas	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
10.23 Onko käsienpesuallas					
• kiinteäksi asennettu?	☐	☒	☐		
• korkeussäädettävä?	☐	☒	☐		
• kallistettava?	☒	☐	☐		
10.24 Kiinteäksi asennetun pesuallan korkeus lattiasta	<input type="text" value="800"/>	mm			800-900 mm
10.25 Pesuallan alla oleva vapaa polvitila					
• korkeus	<input type="text" value="670"/>	mm			670 mm
• leveys	<input type="text" value="1200"/>	mm			800 mm
• syvyys	<input type="text" value="600"/>	mm			600 mm
Varusteet	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
10.26 Pesuallan hana on					
• kosketusvapaa hana?	☐	☒	☐		
• ulottuuko istuallan käyttämään?	☐	☐	☐		

Sivu 3 ()

• yksiohena (vipuhana)? <i>(kaksiohena ei ole koskaan esteettömiä)</i>	☒	☐	☐	
• ulottuuko istuultaan käyttämään?	☒	☐	☐	
10.27 Saippua-annostelija				
• automaattinen annostus?	☐	☒	☐	
• ulottuuko istuultaan käyttämään?	☒	☐	☐	
• painettava tai muuten mekaanisesti toimiva annostelija?	☒	☐	☐	
• ulottuuko istuultaan käyttämään?	☒	☐	☐	
• pystytkö käyttämään vain yhdellä kädellä?	☒	☐	☐	
10.28 Käsipyyheteline				
• ulottuuko altaan äärestä ja istuultaan käyttämään?	☒	☐	☐	
10.29 Varusteiden käyttökorkeudet lattiasta				
saippua-annostelija	980	mm		900 mm
käsipyyheteline		mm		900 mm
10.30 Onko wc-tilassa roska-astia?	☒	☐	☐	
• onko kannellinen astia avattavissa yhdellä kädellä? <i>(poljinroskis ei ole esteettömiä)</i>	☒	☐	☐	
• onko roska-astia sijoitettu niin, ettei se estä liikkumista tilassa?	☒	☐	☐	
10.31 Onko wc-tilan seinissä käsihoiteet?	☐	☒	☐	
• tukikaiteen/kaiteiden sijoituskorkeus lattiasta?	☐	☒	☐	900 mm
10.32 Onko tilassa keppiteline?	☐	☒	☐	
• keppitelineen sijoituskorkeus lattiasta		mm		900 mm
• pääseekö sen luota siirtymään tilassa käsihoiteiden tai -tukien avulla?	☐	☐	☐	
10.33 Onko wc-tilassa vaatekoukkuja?	☒	☐	☐	
• vaatekoukkujen sijoituskorkeus/korkeudet lattiasta	1200	mm		1100-1200 mm
		mm		1400-1600 mm
10.34 Onko wc-tilassa laskutaso/hylly tms.?	☐	☒	☐	
• laskutason/hyllyn sijoituskorkeus lattiasta?		mm		900 mm
10.35 Onko wc-tilassa peili?	☒	☐	☐	
• puolipeilin alareunan korkeus lattiasta	1300	mm		800-900 mm
• kokovartalopeilin alareunan korkeus lattiasta		mm		200-300 mm
• peilin yläreunan korkeus lattiasta	1800	mm		≥ 1800 mm
10.36 Onko wc-tilassa vauvanhoitopöytä/-taso tai apupöytä?	☒	☐	☐	

Sivu 4 ()

• ylös/alas käännettävä?	☐	☒	☐		
• onko se sijoitettu niin, ettei se estä liikkumista tilassa?	☒	☐	☐		
• pääseekö tason / pöydän ääreen pyöratuolilla?	☒	☐	☐		
Lattia	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
10.37 Onko wc-tilan lattia märkänäkin luistamaton?		☒	☐	☐	
10.38 Lattian kallistukset lattiakaivoa kohti vähintään 1:100 ja enintään 1:50?		☒	☐	☐	
10.39 Lattiakaivo sijaitsee niin, ettei se hankaloita tilassa liikkumista?		☒	☐	☐	
Hälytysjärjestelmä	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
10.40 Onko wc-tilassa hälytysjärjestelmä?		☒	☐	☐	
• painonappi?		☒	☐	☐	
• vedettävä naru?		☒	☐	☐	
• lattian rajassa (noin 200 mm korkeudella) kiertävä vaakasuuntainen naru?		☒	☐	☐	
• muu, mikä?		☐	☒	☐	
10.41 Hälytyspainikkeeseen ylettyä		☒	☐	☐	
• wc-istuimelta?		☒	☐	☐	
• lattialta?		☒	☐	☐	
10.42 Hälytyspainikkeen sijoituskorkeus lattiasta	770	mm			900-1100 mm
• hälytyspainikkeen etäisyys nurkasta	1950	mm			≥ 400 mm
• erottuuko hälytyspainike tummuuskontrastina taustasta?		☒	☐	☐	
10.43 Toimii hälytys?		☒	☐	☐	
• onko oven ulkopuolella valo ja äänimerkki hälytyksestä?		☒	☐	☐	
• tieto hälytyksen kytkeytymisestä päälle saadaan		☐	☐	☐	
• valomerkinä?		☒	☐	☐	
• äänimerkinä?		☒	☐	☐	
• ohjautuuko hälytys kiinteistönvalvontajärjestelmään?		☐	☒	☐	
• onko lukittu ovi avattavissa ulkopuolelta hätätilanteessa?		☒	☐	☐	
• onko palautuspainike sijoitettu wc-tilan sisäpuolelle? <i>(virrehälytysten kautta)</i>		☒	☐	☐	
• palautuspainikkeen sijoituskorkeus lattiasta	1770	mm			900-1100 mm
• hälytyspainikkeen etäisyys nurkasta	1470	mm			≥ 400 mm

Sivu 5 ()

• korkeus?	615 mm				670 mm
• leveys?	370 mm				800 mm
• syvyys?	530 mm				800 mm
• onko pöydät korkeussäädettäviä?		☐	☐	☐	
11.12 Pistorasiat					
• pistorasoiden sijoituskorkeus seinässä?	750 mm				400-1100 mm
• onko seinissä oleviin pistorasioihin vapaa pääsy pyörätuolillakin?		☒	☐	☐	
• onko pöydissä pistorasioita?		☐	☐	☐	
Esitystekniikkaan kuuluvat laitteet	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
11.13 Pääseekö laitteita käyttämään pyörätuolillakin?		☒	☐	☐	
11.14 Esityseinään on hyvä näkyvyys koko tilasta?		☒	☐	☐	
Ääniympäristö					
11.16 Onko tila varustettu induktiosilmukalla?		☒	☐	☐	
• onko tilassa induktiosilmukkaopaste?		☒	☐	☐	
• onko tilassa induktiosilmukan kuuluvuuskartta?		☐	☒	☐	
• onko tilassa induktiosilmukan käyttöohje?		☒	☐	☐	
• toimii induktiosilmukka kuuluvuusalueella?		☒	☐	☐	
11.16 Onko tilassa muu äänensirtojärjestelmä tai kuulon apuvälineitä?		☒	☐	☐	
• mikä tai mitä?		☒	☐	☐	
11.17 Onko istumapaikoissa mikrofonit?		☒	☐	☐	
11.18 Onko tilaa vapaa kuuntelemista vaikeuttavasta taustamelusta?		☒	☐	☐	
(taustamelua voi aiheuttaa ilmanvaihto, ulkoa tulevat äänet esim. liikenne)					
• taustamelutaso?	45 dB				≤ 45 dB
11.19 Onko tila vapaa puheen kuulemista haittavasta kaikuisuudesta?		☒	☐	☐	
11.20 Onko tilassa käytetty vaimentavaa materiaaleja?		☒	☐	☐	
• seinissä?		☒	☐	☐	
• lattiassa? (kokolattiamatto)		☒	☐	☐	
• katossa?		☒	☐	☐	
• kalusteissa?		☒	☐	☐	
(matto vaimentaa, mutta liian pehmeä matto vaikeuttaa kulkeutumista pyörällisillä apuvälineillä)					
Valaistus	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
11.21 Tilan valaistusvoimakkuus? (suurimmillaan)	560 lx				≥ 500 lx
11.22 Onko valaistus					
• tasainen? (tilassa ei ole hämääriä katvealueita)		☒	☐	☐	
• häikäisemätön?		☒	☐	☐	
11.23 Voiko tilan valaistusta säätää?		☒	☐	☐	
11.24 Valokytkimen					
• sijoituskorkeus lattiasta?	1050 mm				900-1100 mm
• etäisyys nurkasta?	1650 mm				400 mm
• erottuuko valokatkaisija tummuuskontrastina seinästä?		☒	☐	☐	
11.25 Onko tilassa liikutunnistimella toimiva valaistus?		☒	☐	☐	
• reagoiko liikutunnistin eri korkeudella tapahtuvaan liikkeeseen?		☐	☐	☐	
11.26 Tila on vapaa ikkunoista tulevasta häikäisystä valosta?		☒	☐	☐	
• onko ikkunoissa pimennysverhot tai sälekaihtimet?		☒	☐	☐	

Lisätietoja

Sivu 2 (3)

13 KAHVILA / RAVINTOLA

Sijainti:

Tilaopaste	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
13.0 Onko huoneet / tilat merkitty opasteilla?		☐	☒	☐	
• onko opasteet sijoitettu seinään oven aukeamispuolelle?		☐	☐	☐	
13.1 Opasteen informaatioalueen keskikohdan korkeus lattiasta?					1,4 m - 1,6 m
13.2 Opasteen tekstin kirjainkoko suhteessa katselutäisyyteen (RT 91-11282)					
• noin metrin etäisyydellä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus?					15 mm
• noin 2 metrin etäisyydellä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus?					25-40 mm
• yli kolmen metrin etäisyydellä katsottavassa opasteissa kirjaimien korkeus?					70-100 mm
• onko opasteissa käytetty helppolukuista kirjaintyyppiä?		☐	☐	☐	
• onko opasteissa käytetty symboleja?		☐	☐	☐	
• onko kohomerkintöjä (tekstiä tai symboleja)?		☐	☐	☐	
• onko opasteissa pistekirjoitusta?		☐	☐	☐	
• pistekirjoituksen sijoituskorkeus?					1,3 m-1,4 m
• onko opasteissa tummuuskontrasti merkintöjen ja taustan välillä?		☐	☐	☐	
• onko opasteen pinta himmeä? (ei aiheuta häikäisyä)		☐	☐	☐	
• onko opaste tasaisesti valaistut?		☐	☐	☐	
Ovi					
Ovi kartoitetaan lomakkeella Sisäovi					
Tilan ominaisuudet / yleistä	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
13.3 Erottuuko tilan lattia seinistä tummuuskontrastiltaan?		☐	☒	☐	
13.4 Onko tilan lattia tasavärisen?		☒	☐	☐	
(pinnassa ei ole raitoja tai kuvioita, jotka voivat aiheuttaa vaikutelman mm. tasoeroista)					
13.5 Erottuvatko kalusteet tummuuskontrastina taustastaan?		☐	☒	☐	
13.6 Tilassa olevan vapaan kääntymistilan koko?					Ø ≥ 1500 mm
13.7 Tilassa olevien kulkuväylien vapaa leveys kalusteidenkin kohdalla?					≥ 900 mm
Itsepalvelutiski / noutopöytä	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
13.8 Onko tilassa itsepalvelutiski / noutopöytä?		☒	☐	☐	
• tiskin / pöydän korkeus / korkeudet?	900 mm				750-900 mm
13.9 Onko tiskin / pöydän alla vapaa polvitila?		☒	☐	☐	
(tiskin / noutopöydän ääreen pääsee apuvälineiden kanssa)					
13.10 Onko tiskissä tarjottimen liuuttamista helpottava ura / hihna?		☒	☐	☐	
13.11 Onko tiskin / pöydän reunassa käsiohde?		☐	☒	☐	
Palvelupiste ja kassa	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
13.12 Onko palvelupiste ja kassa merkitty opasteella?		☐	☐	☐	
13.13 Erottuuko palvelupiste ja kassa tummuuskontrastina ympäristöstä?		☐	☐	☐	
13.14 Asiointitiskin korkeus?					750-900 mm
13.15 Onko tiskin / pöydän alla vapaa polvitila?		☐	☐	☐	
(tiskin / noutopöydän ääreen pääsee apuvälineiden kanssa)					
Astioiden palautus	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
13.16 Onko astioiden keräilytelineen ääressä tilaa pyörätuolilla liikkumiseen?		☒	☐	☐	

Sivu 1 (3)

17 PUKU- JA PESUTILAT

Sijainti: _____

Sijainti ja yleiset tiedot

Mitta	K	E	Ek	Kriteeri	
17.0. Onko pukeutumis- ja peseytymistilojen yhteydessä esteetön wc?	☒	☐	☐		
17.1. Onko pukeutumis- ja peseytymistilaan esteetön pääsy aulasta tai käytävästä?	☒	☐	☐		
Tilapaste	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
17.2. Onko huoneet / tilat merkitty opasteilla?		☒	☐	☐	
• onko esteettömissä tiloissa pyörätuolisymboli?		☐	☒	☐	
• onko opasteet sijoitettu seinään oven aukeamispuolelle?		☐	☒	☐	
17.3. Opasteen informaatioalueen keskikohdan korkeus lattiasta? _____ m					1,4 m - 1,6 m
17.4. Opasteen tekstin kirjainkoko suhteessa katseluetäisyyteen (RT 91-11282)					
• noin metrin etäisyydellä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus? _____ mm					15 mm
• noin kahden metrin etäisyydellä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus? _____ mm					25-40 mm
• yli kolmen metrin etäisyydellä katsottavissa opasteissa kirjaimien korkeus? _____ mm					70-100 mm
• onko opasteissa käytetty helppolukuista kirjaintyyppiä?		☐	☐	☐	
• onko opasteissa käytetty symboleja?		☐	☐	☐	
• onko kohomerkintöjä (tekstiä tai symboleja)?		☐	☐	☐	
• onko opasteissa pistekirjoitusta?		☐	☐	☐	
• pistekirjoituksen sijoituskorkeus? _____ m					1,3 m-1,4 m
• onko opasteissa tummuuskontrasti merkintöjen ja taustan välillä?		☐	☐	☐	
• onko opasteen pinta himmeä? (ei aiheuta häikäisyä)		☐	☐	☐	
• onko opaste tasaisesti valaistu?		☐	☐	☐	

PUKEUTUMISTILA

Ovi

17.5. Onko oven sisäpuolella vaakasuuntainen lankavedin?	☒	☐	☐	
• lankavetimen pituus? _____ mm	600			600 mm
• lankavetimen korkeus lattiasta? _____ mm	1100			800 mm
• onko lankavedin sijoitettu saranapuolelta alkaen?	☒	☐	☐	

Ovi kartoitetaan muita ominaisuuksiltaan lomakkeella Sisäovi

Vapaa tila

17.6. Tilassa olevan vapaan tilan leveys? _____ mm	3200	☐	☐	☐	≥ 2100 mm
17.7. Tilassa olevan vapaan tilan syvyys? _____ mm	2300	☐	☐	☐	≥ 2100 mm

Kontrastit

Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
17.8. Helpottavatko tummuuskontrastierot tilan hahmottamista?	☒	☐	☐	
• erottuuko lattia tummuuskontrastina seinistä?	☒	☐	☐	
• erottuvatko kalusteet/varusteet tummuuskontrastina lattiasta?	☒	☐	☐	
• erottuvatko kalusteet/varusteet tummuuskontrastina seinistä?	☒	☐	☐	
17.9. Onko tilassa käytetty mattapintaisia materiaaleja (häikäistymisen estämiseksi)	☒	☐	☐	
• seinissä?	☒	☐	☐	

Sivu 1 (6)

• lattiassa?	☒	☐	☐		
• katossa?	☒	☐	☐		
• kalusteissa?	☒	☐	☐		
Lattia	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
17.10. Onko wc-tilan lattia märkänäkkin luistamaton?		☒	☐	☐	
17.11. Onko tilan lattia tasavärinen? (pinnassa ei ole raitoja tai kuviota, jotka voivat aiheuttaa vaikutelman mm. tasoerosta)		☒	☐	☐	
Kalusteet ja varusteet	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
17.12. Onko tilassa yhtenäiset tukikaiteet?		☐	☒	☐	
• tukikaiteiden korkeus/korkeudet? _____ mm					700 ja 900 mm
17.13. Pääseekö kaapin / lokeron ääreen apuvälineiden kanssa? (esim. kalusteiden edessä ei ole penkkiä)		☐	☐	☐	
17.14. Onko kaappeja / lokeroita sijoitettu eri korkeuksille?		☐	☐	☐	
• kaappien ja lokeroiden avaamismekanismi/lukon korkeus? _____ mm					900-1100 mm
• onko avaamismekanismi käytettävissä yhdellä kädellä?		☐	☐	☐	
• erottuvatko kaappien / lokeroiden numerot tummuuskontrastina taustasta?		☐	☐	☐	
• ovatko numerot käsin tunnistettavissa (kohonumero)?		☐	☐	☐	
• numeroiden koko? _____ mm					≥ 15 mm
17.15. Vaatekoukkujen sijoituskorkeudet? _____ mm	1200				1100-1200 mm
_____ mm					1400-1600 mm
• pääseekö naulakon ääreen apuvälineiden kanssa? (edessä ei ole penkkiä)		☐	☐	☐	
17.16. Onko pukeutumistilassa pehmustettu laveri makuulla pukeutumista varten?		☐	☐	☐	
• korkeus? _____ mm					500 mm
• pituus? _____ mm					≥ 2100 mm
• leveys? _____ mm					≥ 700 mm
• onko laveri korkeussäädettävä?		☐	☐	☐	
17.17. Tuolien /penkkien istuin korkeus/-korkeudet _____ mm					300 mm
_____ mm					450 mm
_____ mm					500-550 mm
• onko osassa istuimia selkinoja?		☐	☐	☐	
• onko osassa istuimia käsinojat?		☐	☐	☐	
• onko istuimen jalkatila avoin?		☐	☐	☐	
17.18. Kampauspöydän korkeus? _____ mm					750-800 mm
Vapaa polvitila?		☐	☐	☐	
• korkeus? _____ mm					670 mm
• leveys? _____ mm					800 mm
• syvyys? _____ mm					600 mm
17.19. Pistorasoiden korkeus lattiasta? _____ mm					400-1100 mm
Laskutason/tyllyn korkeus? _____ mm					900 mm
17.20. Onko pukeutumistilassa peiliä?		☐	☐	☐	
• puolipeilin alareunan korkeus lattiasta? _____ mm					800-900 mm
• kokovartalopeilin alareunan korkeus lattiasta _____ mm					≥ 300 mm
• peilin yläreunan korkeus lattiasta? _____ mm					≥ 2000 mm
• onko peilin yhteydessä häikäisemätön valaisin?		☐	☐	☐	

Sivu 2 (6)

17.21	Onko tilassa roska-astia?		☒	☐	☐	
	• onko kannellinen astia avattavissa yhdellä kädellä? <i>(poljinroskis ei ole esteetön)</i>		☒	☐	☐	
	• onko roska-astia sijoitettu niin, ettei se estä liikkumista tilassa?		☒	☐	☐	
Valaistus		Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
	Tilan valaistuksen voimakkuus	140 lx	☐	☐	☐	≥ 300 lx
17.22	Onko valaistus		☒	☐	☐	
	• tasainen? (tilassa ei ole hämääriä katvealueita)		☒	☐	☐	
	• häikäisemätön?		☒	☐	☐	
17.23	Voiko tilan valaistusta säätää?		☒	☐	☐	
17.24	Valokytkimen		☐	☐	☐	
	• sijoituskorkeus lattiasta?	1250 mm	☐	☐	☐	900-1100 mm
	• etäisyys nurkasta?	1340 mm	☐	☐	☐	≥ 400 mm
	• erottuuko valokatkaisija tummuuskontrastina seinästä?		☒	☐	☐	
17.25	Onko tilassa liikutunnistimella toimiva valaistus?		☒	☐	☐	
	• reagoiko liikutunnistin eri korkeudella tapahtuvaan liikkeeseen?		☒	☐	☐	
17.26	Tila on vapaa ikkunoista tulevasta häikäisevästä valosta?		☒	☐	☐	
PESUTILA						
						
Ovi						
17.27	Onko oven sisäpuolella vaakasuuntainen lankavedin?		☒	☐	☐	Kriteeri
	• lankavelimen pituus?	600 mm	☐	☐	☐	600 mm
	• lankavelimen korkeus lattiasta?	1100 mm	☐	☐	☐	800 mm
	• onko lankavedin sijoitettu saranapuolelta alkeen?		☒	☐	☐	
Ovi kartoitetaan muilta ominaisuuksiltaan lomakkeella Sisäovi						
Kontrastit						
		Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
17.28	Helppottavtko tummuuskontrastierot tilan hahmottamista?		☒	☐	☐	
	• erottuuko lattia tummuuskontrastina seinästä?		☒	☐	☐	
	• erottuvatko kalusteet/varusteet tummuuskontrastina lattiasta?		☒	☐	☐	
	• erottuvatko kalusteet/varusteet tummuuskontrastina seinästä?		☒	☐	☐	
17.29	Onko tilassa käytetty mattapintaisia materiaaleja <i>(häikäistymisen estämiseksi)</i>		☒	☐	☐	
	• seinissä?		☒	☐	☐	
	• lattiassa?		☒	☐	☐	
	• katossa?		☒	☐	☐	
	• kalusteissa?		☒	☐	☐	
Lattia						
		Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
17.30	Onko tilan lattia märkänäkin luistamaton?		☐	☒	☐	
	Onko tilan lattia tasavärinen?		☒	☐	☐	
	<i>(pinnassa ei ole raitoja tai kuvioita, jotka voivat aiheuttaa vaikutelman mm. tasoerosta)</i>		☐	☐	☐	
17.31	Lattian kallistukset lattiakaivoa kohti vähintään 1:100 ja enintään 1:50?		☒	☐	☐	
17.32	Lattiakaivo sijaitsee niin, ettei se hankaloita tilassa liikkumista?		☒	☐	☐	

Sivu 3 (6)

Esteetön pesutila						
17.33	Onko esteettömään suihkutilaan tasoeroton pääsy?		☒	☐	☐	
17.34	Suihkutilan leveys?	1400 mm	☐	☐	☐	1300 mm
	• pituus?	1400	☐	☐	☐	1300 mm
17.35	Suihkutilan leveys?		☐	☐	☐	900 mm
	• pituus?		☐	☐	☐	1600 mm
	Onko suihkutilassa kiinteä, seinälle kääntyvä suihkuistuin?		☐	☒	☐	
	• istuimen korkeus?		☐	☐	☐	500 mm
	• onko istuin korkeussäädettävä?		☐	☐	☐	
17.36	Onko laveri makuulla peseytymistä varten?		☒	☐	☐	
	• laverin korkeus?		☐	☐	☐	500 mm
	• laverin pituus?		☐	☐	☐	2100 mm
	• laverin leveys?		☐	☐	☐	800-700 mm
17.37	Onko suihkupaikan seinissä yhtenäiset tukikalteet?		☐	☒	☐	
	• tukikalteiden korkeus?		☐	☐	☐	700 ja 900 mm
17.38	Onko suihkupaikan seinässä pystytuki?		☐	☒	☐	
Suihkukaluste						
17.39	Onko suihkun korkeus säädettävissä?		☒	☐	☐	700-1900 mm
17.40	Onko irrallista käsisuihkua?		☒	☐	☐	
17.41	Suihkukalusteen etäisyys nurkasta?	1800 mm	☐	☐	☐	≥ 400 mm
17.42	Pesutarvikorin / -hyllyn korkeus?		☐	☐	☐	≤ 900 mm
17.43	Suihkun hana		☐	☐	☐	
	• kosketusvapaa hana?		☒	☐	☐	
	• ulottuuko istualtaan käyttämään?		☐	☐	☐	
	• yksilotehana (vipuhana)? <i>(kaksilotehanat eivät ole koskaan esteettömiä)</i>		☒	☐	☐	
	• ulottuuko istualtaan käyttämään?		☐	☒	☐	
17.44	Saippua-annostelija		☐	☐	☐	
	• automaattinen annostus?		☐	☐	☐	
	• ulottuuko istualtaan käyttämään?		☐	☐	☐	
	• painettava tai muuten mekaanisesti toimiva annostelija?		☐	☐	☐	
	• ulottuuko istualtaan käyttämään?		☐	☐	☐	
	• pystyykö käyttämään vain yhdellä kädellä?		☐	☐	☐	
Käsienpesuallas						
		Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
17.45	Onko käsienpesuallas		☐	☒	☐	
	• kiinteäksi asennettu?		☐	☒	☐	
	• korkeussäädettävä?		☐	☒	☐	
	• kallistettava?		☒	☐	☐	
17.46	Kiinteäksi asennetun pesuallaan korkeus lattiasta?		☐	☐	☐	800-900 mm
17.47	Pesuallan alla oleva vapaa polvitila		☐	☐	☐	
	• korkeus?	670 mm	☐	☐	☐	670 mm
	• leveys?	1200 mm	☐	☐	☐	800 mm
	• syvyys?	600 mm	☐	☐	☐	600 mm
17.48	Pesuallan hana on		☐	☒	☐	
	• kosketusvapaa hana?		☐	☒	☐	

Sivu 4 (6)

